

16368/69

Výnos

ministerstva kultury České socialistické republiky

ze dne 28. 12. 1969

o zřízení chráněné krajinné oblasti Orlické hory, okres Rychnov nad Kněžnou a Ústí nad
Orlicí, kraj Východočeský

Ministerstvo kultury v dohodě se zúčastněnými ústředními úřady a orgány a po projednání s příslušným krajským národním výborem stanoví podle §8 odst. 2 a §9 zákona č. 40/1956 Sb., o státní ochraně přírody:

Čl. 1

Vymezení a poslání oblasti

(1) Území vymezené v příloze tohoto výnosu se prohlašuje za chráněnou krajinnou oblast "Orlické hory" (dále jen oblast).

(2) Posláním oblasti je ochrana krajiny, jejího vzhledu a jejích typických znaků, aby tyto hodnoty vytvářely vyvážené životní prostředí; k typickým znakům krajiny náleží zejména její povrchové utváření včetně vodních toků a ploch, její vegetační kryt a volně žijící živočišstvo, jakož i rozvržení a využití lesního a zemědělského půdního fondu, sídlištní struktura oblasti, urbanistická skladba sídlišť, místní zástavba lidového rázu i monumentální nebo dominantní díla.

Čl. 2

Podmínky ochrany

(1) Oblast je chráněná podle zákona č. 40/1956 Sb., o státní ochraně přírody.

(2) V oblasti není proto dovoleno

a) zavádět do volné přírody nové rostlinné nebo živočišné druhy,

b) vypalovat křoviny, trávu, plevel a rákos, jakož i mýtit a vyřezávat živé ploty a křoviny mimo oplocené pozemky a veřejné sady,

c) pást dobytek, kde by to narušovalo soudržnost vegetačního krytu,

pokud ministerstvo kultury z těchto zákazů nepovolí výjimku podle §11 odst. 2 zákona č. 40/1956 Sb.

(3) Stromy, které rostou mimo les a na něž se vztahuje vyhláška č. 89/1956 Sb., o výkupu surového dříví, ochraně stromů rostoucích mimo les a o mimořádném zásobování dřívím, ve znění vyhlášky č. 154/1968 Sb., považují se za registrované podle §4 odst. 1 písm. d) této vyhlášky.

(4) V ostatním se zákazy uvedené v §11 odst. 1 zákona č. 40/1956 Sb. omezují podle §11 odst. 2 téhož zákona takto:

1. Vodní, lesní a zemědělské hospodářství, průmysl, doprava, výstavba a rekreace provádějí se v souladu s posláním oblasti; za tím účelem jsou upravovány hospodářskými a územními plány územními rozhodnutími a územními generely vodního lesního a zemědělského

hospodářství, jakož i generely rekreace včetně sportu a turistiky, vypracovávanými, kontrolovanými a revidovanými v součinnosti a dohodě s příslušným orgánem státní ochrany přírody (čl. 4).

2. Součinnost s příslušným orgánem státní ochrany přírody je nutná také při projektové přípravě báňských, průmyslových, inženýrských, zemědělských, bytových a občanských staveb, včetně objektů sloužících hromadné rekreaci, sportu a turistice, pokud mají být situovány mimo intravilány obcí.

3. Lesní hospodářské plány, hospodářskotechnické a meliorační úpravy pozemků a změny plošných vztahů pastvin, luk, rolí a sadů a udržování stavu zvěře na únosné míře, jakož i používání pesticidů mimo sídliště, musí být s příslušným orgánem státní ochrany přírody dohodnuty.

4. Umísťování chat, táboření, zřizování stanových rekreačních táborů, autocampingů a jiných rekreačních nebo sportovních zařízení, dovoluje se jen na místech, která k tomu vyhradil orgán územního plánování v dohodě s příslušným orgánem státní ochrany přírody; pokud takováto zařízení mají povahu staveb podle zákona č. 87/1958 Sb., o stavebním řádu, řídí se jejich výstavba také ustanovením bodu 6 písm. f) tohoto článku.

5. Průzkumy a výzkumy, dotýkající se krajiny nebo přírodních poměrů v oblasti, nutno předem ohlásit příslušnému orgánu státní ochrany přírody, který je eviduje a navzájem koordinuje tak, aby nedocházelo k časovým a místním střetům nebo k neúměrnému poškozování chráněných hodnot.

6. Jde-li však o

a) geologický nebo hydrologický průzkum anebo o těžbu nerostných surovin mimo již provozované lomy,

b) těžbu rašelin,

c) archeologické výkopy,

d) užívání lesních nebo zemědělských pozemků k jiným účelům,

e) změnu hranic lesního a zemědělského půdního fondu, odnímání pozemků lesnímu nebo zemědělskému hospodářství a zalesňování nelesních pozemků,

f) stavební práce všeho druhu (báňské, průmyslové, inženýrské, zemědělské, bytové a občanské), včetně demolic,

g) umísťování skládek a deponování odpadků mimo místa již dříve k tomu určená, anebo o zavážení lomů či pískoven,

h) umísťování informačních, reklamních a jiných podobných zařízení

mohou příslušné orgány (čl. 5) vydat povolení jen po předchozím souhlasu příslušného orgánu státní ochrany přírody; v intravilánech obcí je však souhlas nutný jen k demolicím nebo takovým stavebním pracím, kterými se mění vnější vzhled dosavadních staveb nebo terénu, nebo které nejsou v souladu se schválenými územními plány (v intravilánu obce Rokytnice v Orlických horách se toto omezení vztahuje jen na náměstí historického jádra a na jeho zástavbu).

Čl. 3

Ochranné pásmo

V obcích (osadách), jejichž intravilánem prochází hranice oblasti, tvoří celý jejich intravilán ochranné pásmo, na které se ve věcech územního plánování hledí, jakoby leželo v oblasti (čl. 5 odst. 2 a 3).

Čl. 4

Správa oblasti

K zajištění správy oblasti činí organizační opatření Východočeský krajský národní výbor; jde-li však o závažný zásah do přírodních poměrů, je i v oblasti nutná součinnost ministerstva kultury podle §2 odst. 2 zákona č. 40/1956 Sb.

Obecná ustanovení

Čl. 5

(1) Dbát poslání oblasti je povinností všech orgánů a organizací, které na jejím území působí, jakož i každého občana, který se v ní zdržuje.

(2) Ve věcech, které se týkají oblasti, rozhodují orgány státní správy zejména hospodářského, oblastního a územního plánování, báňské úřady, stavební úřady, vodohospodářské, lesnické, zemědělské, myslivecké a dopravní orgány, jakož i orgány cestovního ruchu, tělovýchovy a zdravotnické, také s ohledem na poslání oblasti, a to v dohodě s příslušným orgánem státní ochrany přírody, jde-li o kulturní památky, také s příslušným orgánem státní památkové péče; příslušný orgán státní ochrany přírody a státní památkové péče může přitom požadovat doplnění podkladů speciálními expertizami.

(3) Obdobně postupují orgány a organizace, které v oblasti činí opatření k ochraně ovzduší, vody, půdy vegetačního krytu, ryb, zvěře i jiného volně žijícího živočišstva.

Čl. 6

(1) Jiný způsob ochrany území nebo objektů nacházejících se uvnitř oblasti, nebo jejího ochranného pásma, není dotčen ustanoveními čl. 2 a řídí se podmínkami zvlášť stanovenými pro tato území nebo objekty.*)

(2) Ochrana státu a ostraha hranic, ani dříve schválené územní plány, nejsou zřízením oblasti dotčeny; rovněž nejsou dotčena vlastnická práva a jiné majetkové vztahy k nemovitostem ležícím v oblasti.**)

Čl. 7

(1) Mapy, v nichž je zakresleno území oblasti, jsou uloženy v ministerstvu kultury (ve Státním ústavu památkové péče a ochrany přírody v Praze), u Východočeského krajského národního výboru (u Krajského střediska státní památkové péče a ochrany přírody v Pardubicích), u okresních národních výborů v Rychnově nad Kněžnou a Ústí nad Orlicí a u všech dotčených místních národních výborů.

(2) Tento výnos nabývá účinnosti dnem oznámení ve Sbírce zákonů.

Ministr:

Dr. Miloslav Brůžek, CSc. v. r.

Příl.

Vymezení chráněné krajinné oblasti (popis hranic)

Hranice oblasti začíná na severu v okrese Rychnov nad Kněžnou v Olešnici v Orlických horách v místě, kde se Olešnický potok stává česko-polskou státní hranicí. Odtud pokračuje směrem jihovýchodním po polní cestě na silnici Olešnice v Orlických horách-Sedloňov a po ní až k rozcestí na Plasnici; tam odbočuje do Plasnice, ve které od křížku pokračuje jižním směrem po polní cestě na Šediviny; dotýká se konce silnice od Rovného a jde dále po cestě k jihu přes Zadní Lomy, Lomy, podél Vlčí hory na cestu směřující na Proloh. V místech na úrovni Osečnice opouští tuto cestu a sleduje okraj lesa nad řekou Bělou až k průseku vrchního elektrického vedení, podél něhož se lomí kolmo na Bělou, překračuje ji na Černém mostku, pokračuje po silnici směrem na Klečkov až k levobřežnímu přítoku Bělé; podle něho proti toku až k cestě z Malého Uhřínova do Velkého Uhřínova, dále po silnici směrem na Kačerov, Kunčinu Ves, přes rozcestí k Hlásce po silnici k řece Zdobnici; dále po silnici směrem na Bělou až k odbočce cesty Zadní Ochoz, po ní přes Přední Ochoz po lesní cestě přes kótu 541 na Přím. Dále po silnici Javornice-Pěčín přes tuto obec do Rokytnice v Orlických horách a přes náměstí na Prostřední a Horní Rokytnici v Orlických horách až do Bartošovic, kde se lomí na jihovýchod po silnici směrem na Kunvald, kterou opouští na rozcestí u myslivny v Zaječínách, a jde lesní cestou jihovýchodním směrem k samotě V potocích; odtud podél pravobřežního přítoku Divoké Orlice až po jeho ústí a dále okresem Ústí nad Orlicí po jihovýchodní hranici lesa Jedlina od Divoké Orlice směrem k českopolské státní hranici na Čiháku; odtud zpět po státní hranici severozápadním směrem až do Olešnice v Orlických horách.

Rozloha území chráněné krajinné oblasti činí cca 20 000 ha. Vymezení je provedeno podle map 1 : 50 000 (M-33-71-A, 33-71-B, 33-71-C, 33-71-D, 33-83-A, 33-83-B).

*) Může jít o ochranu opírající se o předpisy různého druhu (územně-plánovací, horní, vodohospodářské, lesnické, lázeňské, železniční, památkové, vojenské apod.). Na úseku státní ochrany přírody byly až dosud zřízeny a zvláštními ochrannými podmínkami zajištěny v obvodu oblasti tyto státní přírodní rezervace:

"Pod Vrchmezím", výnos MK čj. 26707/60-V/2 ze dne 8. 7. 1960;

"Sedloňovský vrch", výnos MŠVU čj.171094/49 z 19. 11. 1949;

"Bukačka", výnos MK čj.26375/54 ze dne 6. 7. 1954;

"Černý Důl", výnos MK čj.45962/54-IX ze dne 21. 7. 1954.

**) Zahrnutím lesa Jedlina do oblasti - je ohraničen severozápadně od Zemské brány až po státní hranici Divokou Orlicí a svým jihovýchodním okrajem po Čihák - není rovněž dotčena územní celistvost okresu Ústí n. Orlicí, ani práva jeho okresního národního výboru rozhodovat tam o hospodářských zásazích, pokud nebudou v rozporu s posláním státní ochrany přírody v oblasti.

Příloha 2: Podrobná specifikace evropsky významných lokalit

Orlické hory - sever

Kód lokality: CZ0524046

Rozloha: 941,6314 ha

Nadmořská výška: 690–1084 m n. m.

Předměty ochrany – druhy:

- hořeček český (*Gentianella bohemica*)

Předměty ochrany – stanoviště:

- 6430 Vlhkomilná vysokobylinná lemová společenstva nížin a horského až alpínského stupně
- 6520 Horské sečené louky
- 9110 Bučiny asociace *Luzulo-Fagetum*
- 9130 Bučiny asociace *Asperulo-Fagetum*
- 9410 Acidofilní smrčiny (*Vaccinio-Piceetea*)

Ekotop:

EVL Orlické hory - sever se nachází v severní části hřbetu Orlických hor při polských hranicích mezi Olešnicí v Orlických horách na severu a Šerlichem na jihu.

Terén území se vyznačuje poměrně značným převýšením. Z relativně plochého hřebene s nejvyšším vrcholem Vrchmezí v 1084 m n. m. spadá na jihu až k řece Bělé do 700 m n. m. Lokalita představuje nejrozsáhlejší dochovaný soubor horských bučin a horských klimaxových smrčín v Orlických horách. Nachází se zde řada lesních rezervací (NPR Bukačka, PR Sedloňovský vrch, PR Pod Vrchmezím) a velmi cenné plochy lesů v I. zóně CHKO ve svazích Vrchmezí, Ostružiníku a v Ruském údolí. Pestrost území zvyšují četné lesní loučky (NPR Bukačka, Ruské údolí, PR Sedloňovský vrch, PR Hořečky – lokalita hořečku českého (*Gentianella praecox* subsp. *bohemica*)) i větší luční enklávy (Šerlich a Číhalka). Svahy jsou rozčleněny četnými zářezy horských potoků, hojně se zde vyskytují také svahová prameniště. Z geomorfologického hlediska je území součástí celku Orlické hory; zahrnuje podcelek Dešenskou hornatinu s okrskem Orlický hřbet. Výraznými geomorfologickými prvky jsou mrazový srub na Ostružníku (výška cca 20 m) a skalní hrana nad Bělou. Orlický hřbet je tvořen převážně starohorním krystalinikem. Vyskytují se zde ortoruly, migmatity, chloriticko muskovitické a albitické svory, dvojslídne albitické svory, ojediněle porfyroidy a vápnité svory. Území je tvořeno především kambizeměmi a podzoly. Kambizemě se nacházejí v nižších polohách a směrem k hřebeni přecházejí až v podzol extrémní, ojediněle se vyskytují organozemě a ranker podzolový, v okolí pramenišť jsou půdy oglejené a místy přecházejí až v gleje.

Biota:

Většina území EVL Orlické hory - sever je pokryta lesní vegetací horských acidofilních bučin a klimaxových smrčín. Relativně podstatná část těchto porostů je blízká svému přirozenému stavu, avšak nezanedbatelnou část tvoří také kulturní smrčiny v nižších nadmořských výškách. Převládajícím biotopem lesního komplexu jsou acidofilní bučiny (L5.4) sv. *Luzulo-Fagion sylvaticae*. Obecně se vyskytují na minerálně chudých horninách, ve vyšších polohách na všech geologických podložích, ale na půdách minerálně chudých s tendencí k podzolizaci.

Část těchto acidofilních buko-smrkových porostů vznikla pravděpodobně přeměnou původních květnatých bučin v důsledku změny stanovištních podmínek podmíněné podporou pěstování smrkových porostů v minulosti. Lze tedy předpokládat, že plocha porostů přiřaditelných k acidofilním bučinám byla v minulosti menší. Zachovalé porosty je možné přiřadit k as. *Calamagrostio villosae-Fagetum sylvaticae*. Jedná se o floristicky chudé

acidofilní bukové a bukosmrkové porosty, kde ve stromovém patře dominuje smrk ztepilý (*Picea abies*) společně s bukem lesním (*Fagus sylvatica*) vzácně se objevuje jedle bělokorá (*Abies alba*). Vzájemný poměr smrku a buku v porostech je ovlivněn stanovištními podmínkami, nadmořskou výškou a historií hospodaření v daném místě.

Keřové patro většinou chybí, případně se jedná o zmlazení smrku, buku, či jeřábu ptačího (*Sorbus aucuparia*) ve světlejších částech porostů. Bylinné patro je druhově velmi chudé, typicky se vyskytují acidofilní druhy nenáročné na živiny jako brusnice borůvka (*Vaccinium myrtillus*), třtina chloupkatá (*Calamagrostis villosa*), metlička křivolaká (*Avenella flexuosa*), šťavel kyselý (*Oxalis acetosella*), pstroček dvoulistý (*Maianthemum bifolium*), kapraď rozložená (*Dryopteris dilatata*), méně kokořík přeslenitý (*Polygonatum verticillatum*), věsenka nachová (*Prenanthes purpurea*), čípek objímavý (*Streptopus amplexifolius*) a podbělice alpská (*Homogyne alpina*) a ojediněle vranec jedlový (*Huperzia selago*).

V mnohem menší míře se na edaficky vhodných místech vyskytují druhově bohatší květnaté bučiny (L5.1) a prvky horských klenových bučin (L5.2) ze sv. *Fagion sylvaticae*. Květnaté bučiny as. *Dentario enneaphylli-Fagetum sylvaticae* se nacházejí spíše v níže položených partiích EVL než horské klenové bučiny as. *Aceri-Fagetum sylvaticae*, obě asociace se však v území prolínají. Květnaté a klenové bučiny se vyskytují na různém typu geologického podloží, na středně hlubokých až hlubokých, trvale provlhčených půdách s dobrou humifikační schopností. Tento typ bučin dává tedy přednost obohacovaným stanovištím, které jsou zejména v okolí prameništ, na úpatí roklín, podél potoků a v konkávních terénních depresích svahů. Jejich stromové patro tvoří buk lesní s příměsí smrku ztepilého a relativně hojně zastoupen je také javor klen (*Acer pseudoplatanus*), ojediněle jedle bělokorá. Keřové patro se objevuje především ve světlínách a na pasekách, tvoří ho zmlazení druhů stromového patra, nebo vzácně lýkovec jedovatý (*Daphne mezereum*) v okolí prameništ. V bylinném patře jsou typicky zastoupeny pitulník horský (*Galeobdolon montanum*), mařinka vonná (*Galium odoratum*), bažanka vytrvalá (*Mercurialis perennis*), ptačinec hajní (*Stellaria nemorum*), věsenka nachová, starček vejčitý (*Senecio ovatus*), šťavel kyselý, kokořík přeslenitý, četné kapradiny jako kapraď rozložená a k. samec (*Dryopteris filix-mas*), papratka samičí (*Athyrium filix-femina*), bukovník kapraďovitý (*Gymnocarpium dryopteris*), méně kyčelnice devítilistá a cibulkonosná (*Dentaria enneaphyllos* a *D. bulbifera*), lilie zlatohlavá (*Lilium martagon*), česnek medvědí (*Allium ursinum*), případně měsíčnice vytrvalá (*Lunaria rediviva*). Ve vyšších nadmořských výškách se přidávají horské druhy klenových bučin oměj pestrý a šalamounek (*Aconitum variegatum* a *A. plicatum*), kýchavice bílá Lobelova (*Veratrum album* subsp. *lobelianum*), čarovník alpský (*Circaea alpina*), mléčivec alpský (*Cicerbita alpina*), papratka horská (*Athyrium distentifolium*), pryskyřník platanolistý (*Ranunculus platanifolius*) a žluťucha orlíčkolistá (*Thalictrum aquilegifolium*). Horské klimaxové smrčiny (L9.1) se nachází v hřebenové části EVL. Díky vrcholovému fenoménu jsou převážně rozvolněné, často nižšího vzrůstu, místy s příměsí jeřábu ptačího nebo javoru kleny. Typické horské smrčiny se vyvíjejí až od nadmořských výšek 1 050 m n. m., proto jejich přirozený výskyt v Orlických horách předpokládáme zejména na nejvyšších vrcholech území. Smrčiny mohou vzhledem k exponovanosti hřebene přirozeně sestupovat i do nižších poloh kolem 950 m n. m. zejména pak na edaficky podmíněných stanovištích a v místech horských údolí, kde se hromadí chladný vzduch. V těchto nižších polohách se však již převážně jedná o porosty smrčin sekundárního původu. Dnešní porosty jsou silně ovlivněny smrkovým hospodařením a přirozené horské smrčiny tak splývají s okolními níže položenými kulturními smrčinami. Ve výšce mezi 900 – 1 000 m n. m. jsou tedy příznačné přechody horských třtinových smrčin as. *Calamagrostio villosae-Piceetum abietis* v acidofilních bučinách zejména ve svahových a chráněných polohách. Z těchto důvodů přesnější vymezení hranice přirozeného rozšíření horských třtinových smrčin je tedy relativně problematické. Pro starší rozvolněné a světlé porosty je charakteristické zapojené, ale druhově chudé bylinné patro acidofilních a oligotrofních druhů jako brusnice borůvka, třtina chloupkatá, metlička křivolaká, s montánními druhy typu podbělice alpská, sedmikvítek evropský (*Trientalis europaea*), čípek objímavý, svízel hercynský (*Galium saxatile*), ojediněle také žebrovice různolistá (*Blechnum spicant*), místy též se zmlazením buku, smrku a případně jeřábu.

Na edaficky vhodných místech především kolem Bělé se vzácně vyskytují horské papratkové smrčiny (L9.3) sv. *Athyrio distentifolii-Piceion abietis*. Bylinné patro těchto smrčin je ve srovnání s jinými typy druhově relativně bohaté, potkává se zde subdominantní druh papratka horská s vysokými subalpínskými bylinami jako mléčivec alpský, kýchavice bílá Lobelova, oměj šalamounek, šťovík horský (*Rumex arifolius*) s dalšími horskými druhy jako podbělice alpská, sedmikvítek evropský (*Trientalis europaea*), čípek objímavý, dále s druhy horských třtinových smrčin – třtina chloupkatá, brusnice borůvka, kapraď rozložená a bučín bukovinec osladičovitý (*Phegopteris connectilis*), bukovník kapraďovitý, věsenka nachová, pstroček dvoulistý apod. Velmi vzácné jsou taktéž edaficky podmíněné podmáčené smrčiny (L9.2B). Jedná se o zrašeliněné maloplošné fragmenty smrčin, často rozvolněné na kontaktu s prameništěmi. Dalším typem lesních porostů v EVL jsou jasanovo-olšové luhy (L2.2) a horské olšiny s olší šedou (L2.1). Pro území jsou typická četná lesní prameniště bez tvorby pěnovců (R1.4) sv. *Caricion remotae*.

Svahová prameniště obvykle na kontaktu s drobnými bystřinami jsou často skeletovitá s různým stupněm zastínění a zvodnění během sezóny.

V drobných nivách podél četných potoků a také podél cest jsou ve světlínách fragmentárně a maloplošně přítomné devětsilové lemy horských potoků (M5) as. *Petasition hybridii*. Mísí se zde běžné nitrofilní druhy devětsilových lemů – devětsil lékařský (*Petasites hybridus*), bršlice kozí noha (*Aegopodium podagraria*), kopřiva dvoudomá (*Urtica dioica*), bolševník obecný (*Heracleum sphondylium*), krabilice zápašná (*Chaerophyllum aromaticum*) s druhy vlhkých luk – tužebník jilmový (*Filipendula ulmaria*), pcháč zelinný (*Cirsium oleraceum*), bodlák lopuchovitý (*Carduus personata*), lipnice obecná (*Poa trivialis*) s druhy pramenišť a olšin – devětsil bílý (*Petasites albus*), ptačinec hajní, krabilice chlupatá (*Chaerophyllum hirsutum*) a horskými – silenka dvoudomá (*Silene dioica*), oměj pestrý, kozlík výběžkatý bezolistý (*Valeriana excelsa* subsp. *sambucifolia*), kýchavice bílá Lobelova v závislosti na zastínění lokality, výšce hladiny spodní vody, obsahu živin a četnosti přeplavování. Na stanovištích dobře zásobených vodou a živinami na vlhkých skeletovitých, ale humózních půdách podél potoků, ve světlínách a na lesních loukách se pomístně vyskytují fragmenty subalpínských vysokobylinných niv (A4.2) as. *Chaerophyllo hirsuti-Cicerbitetum alpinae*. Výraznou dominantou těchto porostů je oměj šalamounek a pestrý, papratka horská a samičí, kýchavice bílá Lobelova, krabilice chlupatá, mléčivec alpský, pryskyřník platanolistý, kozlík výběžkatý bezolistý.

Značnou diverzitu a druhové obohacení vnášejí do území luční enklávy. Vegetaci lesních luk představují obvykle vlhké pcháčové louky (T1.5), okrajově tužebníková lada (T1.6), nevápnitá mechová slatiniště (R2.2) a horské a podhorské smilkové trávníky (T2.3B) s výskytem chráněných druhů – prstnatec májový a Fuchsův (*Dactylorhiza majalis* a *D. fuchsii*), ostřice Davallova (*Carex davalliana*), běloprstka bělavá (*Pseudorchis albida*), prha arnika (*Arnica montana*), vemeník zelenavý (*Platanthera chlorantha*), tučnice obecná (*Pinguicula vulgaris*), upolín nejvyšší (*Trollius altissimus*), pětiprstka žežulník (*Gymnadenia conopsea*), koprníček bezobalný (*Ligusticum mutellina*) v oblasti Číhalky apod. Větší luční enklávy v oblasti Šerlichu a Číhalky navíc zahrnují porosty horských trojštětových luk (T1.2) as. *Geranio sylvatici-Trisetum flavescens* případně as. *Poo-Trisetum flavescens*.

Porosty jsou obvykle středního až vyššího vzrůstu, z travin ponejvíce převažuje kostřava červená (*Festuca rubra* agg.), psineček obecný (*Agrostis capillaris*), trojštět žlutavý (*Trisetum flavescens*), tomka vonná (*Anthoxanthum odoratum*), medyněk měkký (*Holcus mollis*), metlice trsnatá (*Deschampsia cespitosa*), z bylin se pak častěji objevuje třezalka skvrnitá (*Hypericum maculatum*), krvavec toten (*Sanguisorba officinalis*), řeřišničník Hallerův (*Cardaminopsis halleri*), dále rdesno hadí kořen (*Bistorta major*), kakost lesní (*Geranium sylvaticum*), silenka dvoudomá, zvonečník klasnatý (*Phyteuma spicatum*), kokrhel menší (*Rhinanthus minor*), pcháč potoční (*Cirsium rivulare*) a v oblasti Číhalky luční subdominanta chrpa parukářka (*Centaurea pseudophrygia*).

Oblast Číhalky je velmi unikátní i z hlediska výskytu endemitu hořečku mnohotvarého českého (*Gentianella praecox* subsp. *bohemica*) v PR Hořečky, kde početnost populace kolísá ve stovkách až tisících (doposud zaznamenané maximum cca 5 000 kvetoucích jedinců v roce 2008). PR Hořečky je představována drobnou luční enklávou obklopenou smíšenými smrko-bukovými porosty, při hranici s Polskou republikou. V prostoru mírně svažité louky se nalézají, na dnes již nezřetelné mezi s cestou do Polska, solitérní smrk spolu s několika menšími keři. Louka je porostlá vegetací sv. *Violion caninae* (T2.3 Podhorské a horské smilkové trávníky). Jedná se o druhově velmi bohatou lokalitu. Z významných druhů se na lokalitě vyskytuje např. prha arnika, hořec brvitý (*Gentianopsis ciliata*), podbělice alpská, upolín nejvyšší, pětiprstka žežulník apod. Tato rezervace chrání i velmi bohaté a vzácné společenstvo lučních hub. Byli zde nalezeni zástupci všech čtyř bioindikačně významných skupin lučních hub (voskovky, kyjankovité, závojenky, druhy čeledi *Geoglossaceae*). V této oblasti se nachází ještě jedna sublokalita hořečku českého u cesty z Číhalky k polským hranicím.

Na zachovalé lesní porosty a luční enklávy jsou navázány významné druhy živočichů. Výskyt živočichů je zde limitován především výrazně hornatým charakterem území. Většinu plochy EVL tvoří lesní půdy se specifickým charakterem hor a podhůří, částečně porostlé dobře zachovalými horskými bučinami, případně smrkovými porosty s příměsí jeřábu a buku. K faunisticky nejzajímavějším lokalitám v současné době patří zejména zachovalé bukové pralesní porosty a celá řada pramenišť. Z entomofauny patří mezi charakteristické druhy bukového stupně zejména brouci (*Gonioctena intermedia*, *Epuraea terminalis*, *E. variegata*, *Ipidia binotata*, lesknáček čtyřskvrnný *Glischrochilus quadripunctatus*, *Rhizophagus nitidulus*, *R. brancsiki*, *Mycetophagus atomarius*, hubopas sítkovaný *Boletophagus reticulatus*, *Hylocoetus dermestoides* a roháček bukový *Sinodendron cylindricum*). V hřebenových partiích Orlických hor pak k této fauně přistupují i některé výrazné prvky horských smrčín, jako jsou *Epuraea boreella*, *E. thoracica*, *Rhizophagus ferrugineus*, *Cis glabratus* nebo *Evodinus clathratus*. Mezi karnivorními druhy čeledi *Cantharidae* představují charakteristický montánní prvek druhy rodů *Ancistronychia* a *Absidia* a zejména *Malthodes caudatus*. Z obratlovců je poměrně hojně zastoupený čolek horský (*Triturus alpestris*). Z plazů zde narazíme na zmiji obecnou (*Vipera berus*), v bezlesých oblastech až po hřebenové partie se hojně vyskytuje ještěrka živorodá (*Zootoca vivipara*). Ze vzácnějších dravých ptáků stojí za zmínku jestřáb lesní (*Accipiter gentilis*) nebo krahujec obecný (*Accipiter nisus*). Na lesní prostředí jsou vázány také druhy, které v posledním období populačně posilují – krkavec velký (*Corvus corax*) a čáp černý (*Ciconia nigra*). Dnes už se čím dál tím častěji setkáváme s tím, že staré a doupné stromy zůstávají v porostech na dožití.

Tento způsob hospodaření vyhovuje především dutinovým druhům, v Orlických horách zastoupeným například datlem černým (*Dryocopus martius*), žlunou šedou (*Picus canus*), holubem doupňákem (*Columba oenas*) či nočními druhy jako sýc rousný (*Aegolius funereus*) a v Orlických horách vzácný kulíšek nejmenší (*Glaucidium passerinum*). Ze savců zaslouží pozornost zejména letouni, kteří jsou pravidelně sledováni především na zimovištích v okolí EVL; z nejvýznamnějších druhů jsou to např. netopýr černý (*Barbastella barbastellus*) nebo netopýr velký (*Myotis myotis*). Z drobných horských savců stojí za zmínku výskyt silně ohroženého rejska horského (*Sorex alpinus*). Z šelem se v hřebenových partiích běžně vyskytuje liška obecná (*Vulpes vulpes*), kuna lesní (*Martes martes*) a skalní (*Martes foina*), lasice hranostaj (*Mustela erminea*) nebo lasice kolčava (*Mustela nivalis*).

Panský vrch

Kód lokality: CZ0520603

Rozloha: 69,4091 ha

Nadmořská výška: 610–772 m n. m.

Předměty ochrany – stanoviště:

- 6230 Druhově bohaté smilkové louky na silikátových podložích v horských oblastech (a v kontinentální Evropě v podhorských oblastech)

- 6430 Vlhkomilná vysokobylinná lemová společenstva nížin a horského až alpínského stupně
- 6510 Extenzivní sečené louky nížin až podhůří (*Arrhenatherion*, *Brachypodio-Centaureion nemoralis*)

Ekotop:

Geologie: Převážnou část území tvoří svory staurolitické a dvojslídne albitické, v západní části granodiority až křemenné diority ojediněle také amfibolity.

Geomorfologie: Území leží v Orlické oblasti na rozhraní okrsku Orlický hřbet v severní části Dešenské hornatiny celku Orlické hory a okrsku Sedloňovská vrchovina ve východní části Náchodské vrchoviny celku Podorlické pahorkatiny

Reliéf: Území se rozkládá na mírně zvlněných jižně a jihozápadně orientovaných svazích hraničního hřebene.

Svahy jsou místy značně prudké o expozici až 15° s převýšením přibližně 150 m. Dolní partie svahů zasahují pomístně až do nivy Olešenky.

Pedologie: Převládají kambizemě dystrické.

Krajinná charakteristika: Území zahrnuje komplex lučních společenstev převážně výsušnějšího charakteru, které jsou v současnosti využívány jako louky a pastviny. Západní části dominuje rozsáhlý porost olšin, který zarůstá pramenný amfiteátr drobné vodoteče. Ve východní části jsou četná prameniště. V dolních partiích svahu se prolínají porosty olšin, náletů a vlhkomilných vysokobylinných společenstev. Při pohledu z protilehlých svahů je v odlesněné části hraničního hřebene nápadný významný krajinný prvek tvořený hvězdovitým útvarem ze solitérních dřevin, stromořadí a drobných zbytků kamenných snosů.

Biota:

Převládajícím typem vegetace jsou podhorské a horské smilkové trávníky (sv. *Violain caninae*) společně s ovsíkovými mezofilními loukami (as. *Poo-Trisetum flavescens*) a okrajově horskými trojštětovými loukami.

Podhorské a horské smilkové trávníky na Panském kopci jsou plošně nejrozsáhlejším lučním komplexem tohoto typu v Orlických horách. Na těchto loukách jsou dochovány četné solitérní dřeviny, stromořadí a drobné kamenné snosy. Zejména ve východních otevřených částech svahu jsou relativně četná luční prameniště bez tvorby pěnvců (sv. *Epilobio nutantis-Montion fontanae*) s drobnými nevápnitými slatiništi (sv. *Caricion canescenti-nigrae*) a porosty mezotrofních až eutrofních ostřic (sv. *Magno-Caricion gracilis*). V pramenném amfiteátru drobné vodoteče v západní části se prolínají jasanovo-olšové luhy a horské olšiny s olší šedou (sv.

Alnenion incanae). V části zasahující do nivy Olešenky a na podmáčených místech zejména v dolních partiích svahu jsou přítomna vlhká tužebníková lada (sv. *Calthion palustris*) a vlhké pcháčové louky (as. *Cirsietum rivularis*, *Scirpetum sylvaticii*). Převážná část ovsíkových mezofilních luk, kde probíhá pastva, inklinuje k poháňkovým pastvinám (sv. *Cynosurion cristati*). Luční společenstva mají nevyrovnaný charakter. Zejména horní partie svahu jeví značnou degradaci, jedná se z velké části o druhově ochuzené a ruderalizované porosty. Pouze menší luční enklávy, okraje, meze apod. jsou relativně zachovalé a druhově bohaté. Ze silně ohrožených druhů živočichů se na lokalitě vyskytují chřástal polní (*Crex crex*), křepelka polní (*Coturnix coturnix*) a modrásci *Maculinea* sp. Dále byly zaznamenáni ptáci: čáp černý (*Ciconia nigra*) – pravděpodobně přímo na lokalitě nehnízdí, ale využívá ji jako potravní teritorium, datel černý (*Dryacopus martius*), včelojed lesní (*Pernis apivorus*), bělořit šedý (*Oenanthe oenanthe*), ťuhák obecný (*Lanius collurio*) a netopýři velký a černý (*Myotis myotis*, *Barbastella barbastellus*).

Trčkov

Kód lokality: CZ0520600

Rozloha: 407,1791 ha

Nadmořská výška: 704–1057 m n. m.

Předměty ochrany – stanoviště:

- 9110 Bučiny asociace *Luzulo-Fagetum*
- 9130 Bučiny asociace *Asperulo-Fagetum*
- 9410 Acidofilní smrčiny (*Vaccinio-Piceetea*)

Ekotop:

Evropsky významná lokalita Trčkov se nachází při polských hranicích severně od Orlického Záhoří. Jedná se o zachovalý komplex rozsáhlých smíšených porostů a horských bučin na východním úbočí hřebene Orlických hor zahrnující oblast zadního Trčkova a lokalitu Na harfě, oddělenou silnicí Orlické Záhoří - Deštné v Orlických horách. Svahy jsou protkané sítí četných potůčků a pramenišť. V rovinatém terénu sklesliny Orlickozáhorské brázdy se nacházejí fragmenty podmáčených smrčin a rašelinné louky v mozaice s porosty kulturních smrčin.

Terén území se vyznačuje poměrně značným převýšením. Velká část území je tvořena poměrně strmými svahy hřebene Orlických hor, které sklesávají do rovinatého terénu podél Černého potoka a Divoké Orlice. Svah hřebene je rozčleněn četnými zářezy horských potoků, část z nich tvoří hluboké zářezy roklin, na některých místech s menšími skalními výchozy a suťovisky. Výškové rozpětí lokality je 696 (řeka Divoká Orlice) – 1050 m n. m. (sedlo mezi Jelenkou a Velkou Deštnou).

Z geomorfologického hlediska je území součástí celku Orlické hory; zahrnuje podcelek Deštenskou hornatinu s okrskem Orlický hřbet, který zahrnuje komplex východních svahů hlavního hřebene Orlických hor; dále ploché části území pod hřbenem zasahují do tektonické sklesliny v okrsku Orlickozáhorská brázda. Geologická stavba území se vyznačuje výskytem rozdílných substrátů, které zvyšují variabilitu ekologických podmínek.

Převažujícím geologickým podkladem většiny území, tzn. západní části představované svahy hřebene, jsou převážně horniny středního proterozoika a to zejména chloriticko-muskovitické a albitické svory, menší části jsou tvořeny také dvojslídnyými albitickými svory. Těmito horninami prolínají horniny zábřežské skupiny mladšího proterozoika grafitické svory místy s vložkami muskovitických a grafitických kvarcitů. V nižších polohách východní a střední části území v území Orlickozáhorské brázdy je geologický podklad tvořen sedimentárními horninami mezozoika jizerského souvrství, které zahrnují vápnité jílovce a slínovce, většinou s podílem jehlic hub a polohami organo-detritu-mikritických vápenců. Konkrétně se jedná o výchoz spodnoturonského slínovce bělohorského souvrství, který pod splaveninami tvoří dno Orlickozáhorské brázdy, které jsou v Orlických horách vzácné. Z pedologického hlediska patří území do pásma rezivých půd s podzoly a podzolů.

Biota:

Většina území EVL Trčkov je tvořena lesní vegetací, kde podstatná část porostů je blízka přirozenému stavu. V NPR Trčkov mají některé až 200 let staré smrkobukové porosty pralesovitý charakter. Převládajícím biotopem lesního komplexu jsou acidofilní bučiny (L5.4) sv. *Luzulo-Fagion sylvaticae*, které pokrývají východní svahy úbočí hor. Část těchto porostů vznikla pravděpodobně přeměnou původních květnatých bučin v důsledku změny stanovištních podmínek podmíněné podporou pěstování smrkových porostů v minulosti. Lze tedy předpokládat, že plocha porostů přiřaditelných k acidofilním bučinám byla v minulosti menší. Zachovalé porosty je možné přiřadit k as. *Calamagrostio villosae-Fagetum sylvaticae*. V menší míře se v území zejména na místech s opukovým podložím vyskytují druhově bohatší květnaté bučiny (L5.1) sv. *Fagion sylvaticae*.

Syntaxonomicky květnaté bučiny odpovídají as. *Dentario enneaphylli-Fagetum sylvaticae*, přičemž některé fragmenty bučin v roklich podél potoků zejména v NPR Trčkov odpovídají horským klenovým bučinám (L5.2) as. *Aceri-Fagetum sylvaticae*. Květnaté bučiny dávají přednost obohacovaným stanovištím, které jsou zejména na úpatí roklin podél potoků a v konkávních terénních depresích svahů. Jednotlivé typy bučin se tedy prolínají s ohledem na střídání ochuzených nebo naopak obohacovaných plošek. Stromové patro květnatých bučin tvoří buk lesní (*Fagus sylvatica*) s příměsí smrku ztepilého (*Picea abies*) a relativně hojně zastoupen je také javor klen (*Acer pseudoplatanus*). V bylinném patře jsou typicky zastoupeny pitulník horský (*Galeobdolon montanum*), mařinka vonná (*Galium odoratum*), ptačinec hajní (*Stellaria nemorum*), šťavel kyselý (*Oxalis acetosella*), kyčelnice devítilistá a cibulkonosná (*Dentaria enneaphyllos*, *D. bulbifera*), vjesenka nachová (*Prenanthes purpurea*), případně měsíčnice vytrvalá (*Lunaria rediviva*), pryskyřník platanolistý (*Ranunculus platanifolius*), čarovník alpský (*Circaea alpina*). Keřové patro stejně jako u acidofilních bučin téměř chybí, pokud se nejedná o světliny a paseky se zmlazením druhů stromového patra. Porosty acidofilních bučin jsou relativně často dvouetážové, převládá v nich buk lesní (*Fagus sylvatica*) s příměsí jedle bělokoré (*Abies alba*) a smrku ztepilého (*Picea abies*). V bylinném patře je typicky borůvka (*Vaccinium myrtillus*), třtina chloupkatá (*Calamagrostis villosa*), šťavel kyselý (*Oxalis acetosella*), kaprad' rozložená (*Dryopteris dilatata*). Právě v těchto porostech se ve svazích Trčkova zachovala chráněná populace autochtonního smrku ztepilého a buku lesního sloužící jako genová základna.

Rovinatá část území ve sníženině Orlickozáhorské brázdy je charakteristická přítomností podmáčených smrčín (L9.2B) as. *Sphagno-Piceetum abietis* na vlhkých půdách a na ploše historicky odtěženého rašeliníště u Divoké Orlice. Podmáčené smrčiny se nachází v okolí pramenišť a v zamokřených terénních depresích často kolem starých odvodňovacích kanálů. Jedná se typicky o husté mladé porosty smrčín s vtroušenou břízou, olšemi a jeřábem s hojným mechovým patrem tvořeným zejména rašeliníky (rod *Sphagnum*). V bylinném patře se především uplatňuje třtina chloupkatá (*Calamagrostis villosa*) a borůvka (*Vaccinium myrtillus*), na zvodnělých místech ostřice ježatá, obecná, řídkoklasá, šedavá (*Carex echinata*, *C. nigra*, *C. remota*, *C. canescens*), nebo sítina rozkladitá (*Juncus effusus*), na úživnějších stanovištích se přidávají druhy metlice trsnatá (*Deschampsia caespitosa*), přeslička lesní (*Equisetum sylvaticum*), skřipina lesní (*Scirpus sylvaticus*), pstroček dvoulistý (*Maianthemum bifolium*), horské druhy podbělice alpská (*Homogyne alpina*), sedmikvítek evropský (*Trientalis europaea*). Typická je přítomnost druhů olšin a lesních pramenišť jako řeřišnice hořká (*Cardamine amara*), violka dvoukvětá (*Viola biflora*), vrbina hajní (*Lysimachia nemorum*), blatouch bahenní (*Caltha palustris*), pomněnka hajní (*Myosotis nemorosa*), starček potoční (*Tephrosieris crispa*), ptačinec hajní (*Stellaria nemorum*), krabilice chlupatá (*Chaerophyllum hirsutum*), ptačinec mokřadní (*Stellaria alsine*), netýkavka velkokvětá (*Impatiens noli-tangere*) apod. V místě odtěženého rašeliníště se nachází fragment rozvolněné rašelinné smrčiny v podrostu s metličkou křivolakou (*Avenella flexuosa*) a suchopýr pochvatý (*Eriophorum vaginatum*).

Porosty podmáčených smrčín plynule přechází nebo jsou v mozaice s výsadbami kulturních smrčín pravděpodobně nepůvodní provenience. Kolem 1000 m n. m. se okrajově vyskytují acidofilní horské smrčiny (L9.1). Typicky také tvoří přechody k potočním a především prameništním olšinám sv. *Alnion incanae* (L2.2), které se rozkládají na prameništích a mokřinách bývalých luk. Pro celé území je charakteristická přítomnost rozsáhlých komplexů četných lesních pramenišť bez tvorby pěnvců (R1.4) sv. *Caricion remotae*, zejména as. *Cardamino amarae-Chrysosplenietum alternifolii*. Celou oblast křížují také četné potoky s horskými devětsilovými lemy (M5) as. *Petasitetum hybridii*. Prostor mezi bučinami, podmáčenými smrčinami a olšinami je zejména v rovinaté části EVL tvořen smrkovými monokulturami.

EVL Trčkov zahrnuje také zachovalé luční enklávy. Jedná se především o druhově bohaté vlhké pcháčové luky (T1.5) as. *Cirsietum rivularis*, *Chaerophyllo hirsuti-Calthetum palustris* na stinných, zvodnělých stanovištích při okraji lesních porostů, prameništích a v lesních

světlínách a *Scirpetum sylvaticii* na zvodnělých a živinami relativně bohatých plochách, nevápnitá mechová slatiniště (R2.2) as. *Sphagno warnstorffii-Eriophoretum latifolii* a *Caricetum nigrae*, přechodová rašeliniště (R2.3) sv. *Sphagno-Caricion canescentis*. Přítomny jsou také mezofilní luční porosty na pomezí horských trojštětových luk (T1.2) sv. *Polygono bistortae-Trisetion flavescens* a ovsíkových luk (T1.1) sv. *Arrhenatherion elatioris*, a dále podhorské smilkové trávníky (T2.3B) sv. svazu *Violion caninae*.

Na zachovalé lesní porosty, svahová prameniště a mokřady jsou navázány významné druhy živočichů. Z ptáků tu byli zjištěni např. krahujec obecný (*Accipiter nisus*), kulíšek nejmenší (*Glaucidium passerinum*), čáp černý (*Ciconia nigra*), sýc rousný (*Aegolius funereus*), jestřáb lesní (*Accipiter gentilis*), krkavec velký (*Corvus corax*), ořešník kropenatý (*Nucifraga caryocatactes*), křivka obecná (*Loxia curvirostra*), kos horský (*Turdus torquatus*), střízlík obecný (*Troglodytes troglodytes*), budníček zelený (*Phylloscopus trochiloides*) aj. Ke zdejším savcům patří např. plšík lískový (*Muscardinus avellanarius*) aj. Přítomné jsou zde sezóně početné populace jelení zvěře v období února až března (migrující zvěř z Polska), která způsobuje značné škody okusem a loupáním. Z plazů a obojživelníků se běžně vyskytují zmije obecná (*Vipera berus*) a čolek horský (*Ichthyosaura alpestris*), méně mlok skvrnitý (*Salamandra salamandra*). Oblast také zahrnuje široké a zatím ne zcela prozkoumané spektrum lesních druhů bezobratlých. K pozoruhodným nálezům z čeledi pilatkovití patří např. *Aglaostigma langei*, *Allantus truncatus*, z čeledi vejřítkovití např. *Acropiesta nitida*, *Belyta seron*, *Pantoclis dives*, z čeledi koutulovití např. *Sycorax silacea*, *S. tonnoiri*, z brouků byl nalezen charakteristický druh původních bukojedlových lesů *Rhizophagus brancsiki*, nebo motýl pestrobarvec petrklíčový (*Hamearis lucina*).

Zaorlicko

Kód lokality: CZ0523267

Rozloha: 183,3711 ha

Nadmořská výška: 514–710 m n. m.

Předměty ochrany – druhy:

- vranka obecná (*Cottus gobio*)

Předměty ochrany – stanoviště:

- 6520 Horské sečené louky
- 91E0 Smíšené jasanovo-olšové lužní lesy temperátní a boreální Evropy (*Alno-Padion*, *Alnion incanae*, *Salicion albae*)

Ekotop:

Geologie: Geologický podklad tvoří převážně metamorfované horniny ruly, pararuly, svory, fylonity, amfibolity stroňská skupina, které jsou místy překryty svrchnokřídovými sedimenty slínovců. Krystalinikum a svrchnokřídové sedimenty jsou překryty fluvialními hlinito-písčitými až štěrkovými sedimenty a výplněmi splachových depresí.

Geomorfologie: Území je součástí celku Orlické hory; zahrnuje podcelek Dešenskou hornatinu s okrsky Orlickozáhorská brázda a Orlickýb hřbet, v jižní části zasahuje do podcelku Mladkovská pahorkatina s okrskem Bartošovická vrhovina.

Reliéf: Osa Zaorlicka je tvořena tokem Divoké Orlice s přilehlou nivou a údolími některých jejích pravostranných přítoků. Vodní tok v oblasti kolem Orlického Záhoří meandruje převážně v přirozeném korytě v náhorní rovině mezi dvěma hlavními hřebeny Orlických hor. Kamenité úseky toku se střídají se štěrkovými a písčitými lavicemi.

V oblasti Zemské brány se zvyšuje spád a mění se charakter koryta na balvanité. Údolí přítoků jsou zpravidla hlubší, s příkřejšími svahy. Přítoky jsou krátké, strmé, málo vodné.

Pedologie: Převažujícími půdními typy jsou zde kambizem typická varieta silně kyselá, kambizem arenická, glej, organozem a fluvizem typická.

Krajinná charakteristika: Krajinářsky vysoce hodnotné území s přirozeně meandrujícím tokem Divoké Orlice pouze s drobnými zásahy do koryta, jež byly provedeny pro zachování hranice mezi Polskou a Českou republikou, kterou tok tvoří. Území tvoří komplex pestré vegetační mozaiky lučních biotopů, lesních porostů a dalších biotopů vázaných na vodní toky v údolí Divoké Orlice. Střídají se zde luční porosty v různém stupni obhospodařování, opuštění a zarůstání na vlhkostním gradientu. Břehy jsou lemovány liniemi listnatých lesů, na které navazují kulturní smrčiny.

Biota:

Převládajícím biotopem bezlesí jsou mezofilní louky horského typu zahrnující horské trojštětové louky (T1.2) asociace *Geranio sylvatici-Trisetetum flavescentis* a ovsíkové mezofilní louky (T1.1) asociace *Poo-Trisetetum flavescentis*. Část těchto luk byla v minulosti zasažena nevhodnými zásahy – především dosevem, přehnojováním, některé byly přeorány a odvodněny. Tyto zásahy část lučních porostů ovlivnilo a narušilo jejich původní druhové složení a některé mezofilní porosty jsou tedy obtížně klasifikovatelné. Nejhodnotnější porosty květnatých horských luk se nachází na Nové Vsi a v PR Neratovské louky.

Hojné jsou také vlhké pcháčové louky (T1.5), zejména z asociace *Cirsietum rivularis*, *Scirpetum sylvatici*, *Angelico sylvestris-Cirsietum palustris*, *Chaerophyllo hirsuti-Calthetum palustris* a vlhká tužebníková lada (T1.6) z asociace *Chaerophyllo hirsuti-Filipenduletum ulmariae*, *Lysimachio vulgaris-Filipenduletum ulmariae*. Vlhčí nivní luky, které jsou dočasně přeplavované povodněmi, jsou často zarostlé chřasticí rákosovitou v důsledku neobhospodařování a lze je možné částečně řadit k porostům vysokých ostřic (M1.7). Tyto porosty se často prolínají s devětsilovými lemy horských potoků (M5), které jsou jinak vázány zejména na tok Divoké Orlice a její četné přítoky.

Méně často se vyskytují ostřicovomechové porosty přechodových rašelinišť (R2.3) asociace *Carici echinatae-Sphagnetum* a nevápnitých mechových slatinišť (R2.2) asociace *Caricetum nigrae* spolu s podhorskými a horskými smilkovými trávníky (T2.3B) asociace *Festuco capillatae-Nardetum strictae* na suchých místech rašelinných stanovišť. V mokřinách luk jsou typické porosty vysokých ostřic (M1.7) a luční prameniště bez tvorby pěnvců (R1.2). V přirozeně meandrujícím toku Divoké Orlice se makrofytní vegetace vodních toků objevuje spíše ojediněle; makrofytní vegetace stojatých vod se objevuje v drobných tůňkách, lučních depresích, slepých ramenech a starých náhonech. Lesní porosty jsou představovány smrčinami převážně kulturního charakteru (X9A), acidofilními (L5.4) a květnatými bučinami (L5.1) na úživných svahových stanovištích a především břehovými porosty olšin s výskytem typických horských vysokých bylin v bylinném patře – kamzičník rakouský (*Doronicum austriacum*), oměj pestrý (*Aconitum variegatum*), žluťucha orlíčkolistá (*Thalictrum aquilegifolium*), pryskyřník platanolistý (*Ranunculus platanifolius*) a kýchavice bílá Lobelova (*Veratrum album* subsp. *Lobelianum*). Tok Divoké Orlice nemá zcela charakter prudkého horského toku a místy meandruje v relativně široké nivě, proto doprovodné porosty horských olšin s olší šedou (L2.1) asociace *Alnetum incanae* tvoří přechod k potočním olšinám (L2.2) asociace *Arunco sylvestris-Alnetum glutinosae*, v prameništích polohách asociace *Carici remotae-Fraxinetum excelsioris*.

Tok Divoké Orlice a její břehy jsou sídlem řady stenotopních druhů brouků, kteří ukazují na vysokou zachovalost tohoto prostředí. Z druhů vodních jsou to především dva druhy reofilních potápníků *Deronectes platynotus* a *Oreodytes sanmarkii*. Štěrkové a štěrkopískové náplavy a obnažené břehy hostí početné populace řady druhů střevlíků a také poskytují útočiště např. slídákům *Pirata knorri*. K významným druhům patří zejména druhy podhorských a horských toků *Trechus amplipollis*, *Bembidion geniculatum* nebo *B. monticola*, který osidluje spíše hlinité a hlinitopísčité partie břehů. V zachovalejších lesích v údolí Divoké Orlice se objevuje také reliktního lesní střevlík *Cymindis cingulata*. V lučních biotopech Zaorlicka byla zjištěna rovněž řada významných druhů jak vlhkých luk a mokřadů, tak i druhů horských luk a lemových společenstev. Z epigeických druhů jsou to některé druhy střevlíků jako *Amara gebleri*, *Carabus convexus*, *C. ullrichi* nebo *Leistus terminatus*. Z

fytofágních skupin patří k nejvýznamnějším nálezům mandelinka *Sclerophaedon carniolicus*, *Hydrothasa marginella* a několik druhů nosatců. Na rdesnu hadím kořenu byl nalezen *Rhinonccus heningsii* a na této rostlině pravděpodobně žije také klikoroh *Plinthus tischeri*. K hojným patří typické druhy horských luk jako *Donus comatus* nebo *Liparus glabrirostris*. K druhům nacházeným spíše na rašelinných biotopech a v porostech ostřic patří *Notaris aterrimus*. V oblasti byl také potvrzen hojný výskyt modráška bahenního (*Maculinea nausithous*) zejména v oblasti Orlického Záhoří a Nové Vsi (Křivan et Jelínek 2011, 2012) a dalších motýlů vlhkých luk ohniváček modrolemy (*Lycaena hippothoe*) a perleťovec kopřivový (*Brenthis ino*).

Zdobnice - Říčka

Kód lokality: CZ0520604

Rozloha: 434,9145 ha

Nadmořská výška: 418–632 m n. m.

Předměty ochrany – stanoviště:

- 8220 Chasmo fytická vegetace silikátových skalnatých svahů
- 9110 Bučiny asociace *Luzulo-Fagetum*
- 9130 Bučiny asociace *Asperulo-Fagetum*
- 9180 Lesy svazu *Tilio-Acerion* na svazích, sutích a v roklích

Ekotop:

EVL Zdobnice – Říčka zahrnuje hluboce zařízlá údolí řek s balvanitými řečišti Zdobnice a Říčky včetně jejich soutoku v nižší části Orlických hor. Výškové rozpětí území se pohybuje mezi 454–671 m n. m., kdy převýšení svahů dosahuje od 80 do 150 m. Charakteristické pro tato údolí řek jsou četné skalní výchozy zejména odolnějších krystalických břidlic v podobě skalních hřbetů a útesů, mrazových srubů a doprovázené suťovými rozpady. Vzhledem k nepřístupnému terénu se v území zachovaly četné porosty lesů přirozeného druhového složení představované především acidofilními bučinami, méně květnatými bučinami a suťovými lesy.

Z geomorfologického hlediska je území součástí celku Podorlické pahorkatiny a zahrnuje podcelek Žamberskou pahorkatinu s okrskem Rokytnická pahorkatina; severovýchodní část EVL náleží okrajově již k celku Orlické hory s podcelkem Dešenská hornatina s okrskem Orlické rozsochy. Geologické podloží tvoří dvojslídne svory, dvojslídne ruly, fylity, v nejnižnější části se objevují turonské sedimenty (opuky), kolem vodních toků fluvialní sedimenty. Podél toků převládá fluvizem kambická, méně mesobazická, psefitická a místy glej modální, ve svazích a na plošinách svahů se vyskytuje kambizem mesobazická, modální a dystická. Toky obou řek v zařízlených údolích vytváří místy výrazné soutěsky, na skalních prazích v toku Zdobnice jsou patrné početné obří hrnce různých velikostí. Nepříliš široká niva je vyvinuta podél toků jen místy. K nejvýraznějším skalním útvarům patří útes Plačtivé skály nad soutokem Zdobnice a Říčky, která dosahuje stupňovitě výšky až 50 m. V horních partiích se útes zužuje do hřebínku členěného do věžičkovitých útvarů. Podél ukloněných lavic a puklin došlo vlivem mrazového zvětrávání ke vzniku převisů. Puklinami prolíná voda, v létě z převisů zkapává a v zimě tvoří ledopády z mohutných rampouchů.

Biota:

Na svazích podél řek Zdobnice a Říčka v EVL se dochovaly relativně rozsáhlé smíšené lesní porosty přirozeného druhového složení, kdy se v závislosti na expozici svahů a úživnosti substrátu prolínají acidofilní bučiny, květnaté bučiny a suťové lesy. Podél toků a na svahových prameništích se lokálně vyskytují jasanovo-olšové luhy, nezanedbatelnou část území včetně luk obou hlavních toků tvoří kulturní smrčiny. Devětsilové lemy, které místy doprovází jednotlivé toky, jsou vystaveny silnému tlaku invazních druhů – netýkavky žláznaté (*Impatiens glandulifera*) a kolotočníku ozdobného (*Telekia speciosa*). Oba dva invazní druhy

vytváří místy již souvislé porosty nejen podél toků a cest, ale i na prosvětlených svahových prameništích a pronikají také na paseky a mění tak složení původní vegetace jednotlivých stanovišť. Na četných skalních výchozech, zejména na vlhčích, je vyvinutá štěrbínová vegetace silikátových skal a drolin. Luční stanoviště se v území vyskytují zcela ojediněle a jsou to především různě zarůstající vlhké pcháčové louky a tužebníková lada a na sušších stanovištích mezofilní ovsíkové louky. Vzhledem k značné lesnatosti celého území se nejedná o floristicky význačnější oblast. Převládají zde samozřejmě lesní druhy, ale údolím z výše položených míst hor, sestupují montánní druhy jako kýchavice bílá Lobelova (*Veratrum album* subsp. *lobelianum*), pryskyřník platanolistý (*Ranunculus platanifolius*), čarovník alpský (*Circaea alpina*), na prameništích violka dvoukvětá (*Viola biflora*), ojediněle oměj pestrý (*Aconitum variegatum*), ze vzácných druhů se pak vcelku hojně vyskytuje na prameništích bledule jarní (*Leucojum vernalis*), ve svazích měsíčnice vytrvalá (*Lunaria rediviva*), vzácně přeslička luční (*Equisetum pratense*).

Převládajícím biotopem lesního komplexu jsou acidofilní bučiny (L5.4) sv. *Luzulo-Fagetum sylvaticae*. Obecně se vyskytují na minerálně chudých horninách; v území obsazují konkávní tvary reliéfu, dále skalnaté polohy a od živin vymyté horní hrany svahů, tzn. všechna místa, která jsou živinami chudší. Zachovalé porosty je možné přiřadit k as. *Luzulo luzuloidis-Fagetum sylvaticae* zahrnující jak porosty druhově relativně bohatší s přechody ke květnatým bučinám, chudší typy s druhy horských bučin a smrčů až bučiny bez bylinného patra tzv. nahé bučiny. Ve stromovém patře těchto porostů převládá buk lesní (*Fagus sylvatica*), přimíšen je smrk ztepilý (*Picea abies*) z části přirozeně, převážně však vlivem lesního hospodaření jako degradační faktor při nahrazování bučin smrkovými monokulturami, méně často se vyskytuje jedle bělokorá (*Abies alba*) a javor klen (*Acer pseudoplatanus*). Keřové patro se omezuje výhradně na zmlazující dřeviny stromového patra (buk lesní, smrk ztepilý, ojediněle jedle bělokorá). Přes silný tlak zvěře se v mnohých porostech nachází bohaté bukové zmlazení až husté mlaziny i mladší odrůstající generace buku lesního, zejména však v prosvětlených částech porostů, jinde však zcela chybí; silné zmlazení buku lesního se místy objevuje také v porostech s převahou smrku ztepilého. Vzácně se vyskytuje také zmlazení jedle bělokoré, které zcela ojediněle odrůstá jen v obtížně přístupných skalnatých svazích. Bylinné patro mají mnohé porosty druhově velice řídké nebo zcela chybí, k častěji vyskytujícím se druhům bylinného patra ve většině porostů patří brusnice borůvka (*Vaccinium myrtillus*), třtina rákosovitá a chloupkatá (*Calamagrostis arundinacea* a *C. villosa*), metlička křivolaká (*Avenella flexuosa*), bika bělavá a chlupatá (*Luzula luzuloides* a *L. pilosa*), věsenka nachová (*Prenanthes purpurea*), šťavel kyselý (*Oxalis acetosella*), pstroček dvoulistý (*Maianthemum bifolium*), ostřice kulonosná (*Carex pilulifera*) a některé kapradiny zejména papratka samičí (*Athyrium filix-femina*), kapraď rozložená (*Dryopteris dilatata*), méně kapraď samec (*Dryopteris filix-mas*) a bukovník kapraďovitý (*Gymnocarpium dryopteris*). Patrné jsou zde přechody k suťovým lesům zejména na členitých skalnatých svazích a květnatým bučinám.

Květnaté bučiny (L5.1) jsou v území zastoupeny v mnohem menší míře než bučiny acidofilní (L5.4). Vyskytují se na obohacovaných stanovištích v místech akumulace humusu, jako jsou úpatí svahů, konkávní tvary terénu svahů, kolem pramenišť a na vlhčích místech, někdy však také i v horních hranách svahů, všude tam, kde nedošlo k vymytí živin. Zdejší květnaté bučiny vzhledem k minerálně nepřilíživému podloží jsou druhově chudší než v jiných oblastech a často se jedná o přechody k acidofilním bučinám. Ve stromovém patře květnatých bučin přirozeně dominuje buk lesní (*Fagus sylvatica*), dále se vyskytuje javor klen (*Acer pseudoplatanus*), jedle bělokorá (*Abies alba*), přimíšen bývá smrk ztepilý (*Picea abies*). V keřovém patře se vyskytují téměř výhradně zmlazující dřeviny patra stromového, případně líska obecná (*Corylus avellana*).

Bylinné patro je oproti acidofilním bučinám zpravidla druhově bohatší. Vyskytují se v něm druhy jako věsenka nachová (*Prenanthes purpurea*), starček vejčitý (*Senecio ovatus*), šťavel kyselý (*Oxalis acetosella*), pitulník horský (*Galeobdolon montanum*), třtina rákosovitá (*Calamagrostis arundinacea*), svízel vonný (*Galium odoratum*), bažanka vytrvalá (*Mercurialis*

perennis), kopytník evropský (*Asarum europaeum*), ptačinec hajní (*Stellaria nemorum*), ostřice lesní (*Carex sylvatica*), mateřka trojžilná (*Moehringia trinervia*), kokořík přeslenitý (*Polygonatum verticillatum*), méně často plicník tmavý (*Pulmonaria obscura*), samorostlík klasnatý (*Actaea spicata*), vraní oko čtyřlísté (*Paris quadrifolia*), prvosenka vyšší (*Primula elatior*), pryšec sladký (*Euphorbia dulcis*), z kapradin kapraď samec (*Dryopteris filix-mas*), papratka samičí (*Athyrium filix-femina*), bukovinec osladičovitý (*Phegopteris connectilis*) a bukovník kapraďovitý (*Gymnocarpium dryopteris*).

Suťové lesy (L4) jsou zastoupeny po celém území i když v menší míře než bučiny, což je dáno jejich maloplošným charakterem. Vyskytují se na nejstrmějších svazích říčních údolí v místech nestabilních svahů, balvanišť a na rozpadech skalních výchozů. Stanoviště suťových lesů jsou vcelku obtížně lesnický obhospodařovatelná a tak je část porostů méně ovlivněna lesnickou činností. Fytcenologicky se jedná o suťové javorové jasaniny asociace *Mercuriali perennis-Fraxinetum excelsioris*. Ve stromovém patře převažuje javor klen (*Acer pseudoplatanus*), dále jasan ztepilý (*Fraxinus excelsior*), buk lesní (*Fagus sylvatica*), smrk ztepilý (*Picea abies*), vzácněji jedle bělokora (*Abies alba*), jilm drsný (*Ulmus glabra*) a zcela ojediněle lípa srdčitá (*Tilia cordata*). Keřové patro je obvykle přítomno a kromě jedinců dřevin stromového patra se v něm vyskytuje líska obecná (*Corylus avellana*) a bez hroznatý (*Sambucus racemosa*). Bylinné patro má obvykle vyšší pokryvnost než v okolních porostech bučin, je druhově bohatší a převažují v něm druhy náročné na živiny, např. pitulník horský (*Galeobdolon montanum*), bažanka vytrvalá (*Mercurialis perennis*), kakost smrdutý (*Geranium robertianum*), netýkavka nedůtklivá (*Impatiens noli-tangere*), starček vejčitý (*Senecio ovatus*), kopřiva dvoudomá (*Urtica dioica*), krtičník hlíznatý (*Scrophularia nodosa*), bršlice kozí noha (*Aegopodium podagraria*), dále kopytník evropský (*Asarum europaeum*), samorostlík klasnatý (*Actaea spicata*), měsíčnice vytrvalá (*Lunaria rediviva*), šťavel kyselý (*Oxalis acetosella*), četné kapradiny – papratka samičí (*Athyrium filix-femina*), kapraď osténkatá, rozložená a samec (*Dryopteris carthusiana*, *D. dilatata* a *D. filix-mas*).

Význačným fenoménem jsou v říčních údolích Zdobnice a Říčky skalní výchozy se štěrbinovou vegetací silikátových skal a drolin (S1.2). Skalní útvary představují variabilní prostředí, což se odráží i v charakteru vegetace. Suché skály bez mikroplošek humusu jsou mnohdy zcela bez vegetace cévnatých rostlin. Stejně tomu tak je ale i u značně zastíněných skalních výchozů v některých tmavých porostech kulturních smrčín, kdy skály porůstají pouze mechorosty a lišejníky. Naopak skály celkově ve vlhčím prostředí s mikroploškami humusu ve štěrbinách a na teráskách mají obvykle vegetaci bohatě rozvinutou a druhově relativně pestrá bez ohledu na oslunění. Z cévnatých rostlin jsou pro skalní stanoviště charakteristické zejména kapradiny, hojněji se objevuje kapraď rozložená a samec (*Dryopteris dilatata* a *D. filix-mas*), papratka samice (*Athyrium filix-femina*), méně bukovník kapraďovitý (*Gymnocarpium dryopteris*), bukovinec osladičovitý (*Phegopteris connectilis*), osladič obecný (*Polypodium vulgare*) a sleziník červený (*Asplenium trichomanes*). Na skalních teráskách jsou typické porosty třtiny rákosovité a chloupkaté (*Calamagrostis arundinacea* a *C. villosa*), brusnice borůvky (*Vaccinium myrtillus*), šťavele kyselého (*Oxalis acetosella*), kakostu smrdutého (*Geranium robertianum*) aj.

Zdobnice a Říčka jsou obývány početnými populacemi mihule potoční (*Lampetra planeri*), vranky obecné (*Cottus gobio*) a střevle potoční (*Phoxinus phoxinus*). Z významných druhů motýlů se na některých fragmentech luk vyskytuje sporadicky modrásek bahenní (*Maculinea nausithous*). Z významných ptáků byli zjištěni čáp černý (*Ciconia nigra*), sýc rousný (*Aegolius funereus*), datel černý (*Dryocopus martius*) a ledňáček říční (*Alcedo atthis*). Zaznamenán byl netopýr velký a černý (*Myotis myotis* a *Barbastella barbastellus*).

Příloha 3: Přehled provedených průzkumů a výzkumů

Lokalita	Citace
PR Bedřichovka	Bělka T. 1993. Závěrečná zpráva o ornitologickém a teriologickém průzkumu přírodní rezervace Bedřichovka. Zpráva. [Depon. in: Správa CHKO Orlické hory, Rychnov nad Kněžnou].
	Chvojka P. 2003. Chrostíci (Trichoptera, Insecta) Chráněné krajinné oblasti Orlické hory. Inventarizace a zhodnocení druhového spektra chrostíků na lokalitách Trčkov, Bedřichovka a Zelenka ptačí oblasti č. 15 Orlické Záhoří. Inventarizační zpráva. [Depon. in: Správa CHKO Orlické hory, Rychnov nad Kněžnou].
	Kubíková K., 2020. Inventarizační průzkum suchozemských měkkýšů v PR Bedřichovka. [Depon. in: Správa CHKO Orlické hory, Rychnov nad Kněžnou].
	Kučera J., 1993. Závěrečná zpráva o botanickém průzkumu přírodní rezervace Bedřichovka. [Depon. in: Správa CHKO Orlické hory, Rychnov nad Kněžnou].
	Křivan V. et Jelínek A., 2012. Zoologický průzkum PR Bedřichovka. [Depon. in: Správa CHKO Orlické hory, Rychnov nad Kněžnou].
	Merta L., 2020. Inventarizační průzkum ryb v PR Bedřichovka. [Depon. in: Správa CHKO Orlické hory, Rychnov nad Kněžnou].
	Nováková H., 1978. Závěrečná zpráva o inventarizačním průzkumu vegetačního krytu návrhu CHN Bedřichovka 1977-1978. [Depon. in: Správa CHKO Orlické hory, Rychnov nad Kněžnou].
	Rybář P. (1977): Inventarizační zpráva – Ornitologický průzkum J. Sklenáře 1965-1975 a P. rybáře 1976-1977. [Depon. in: Správa CHKO Orlické hory, Rychnov nad Kněžnou].
NPR Bukačka	Bárta F., 2014. Inventarizační průzkum NPR Bukačka z oboru zoologie (letouni). [Depon. in: Správa CHKO Orlické hory, Rychnov nad Kněžnou].
	Bárta F., 2014. Inventarizační průzkum NPR Bukačka z oboru zoologie (obojživelníci). [Depon. in: Správa CHKO Orlické hory, Rychnov nad Kněžnou].
	Bárta F., 2014. Inventarizační průzkum NPR Bukačka z oboru zoologie (plazi). [Depon. in: Správa CHKO Orlické hory, Rychnov nad Kněžnou].
	Belicová J., 1982. Botanická inventarizace státních přírodních rezervací Bukačka, Častovec, Černá stráň a Sítovka v severovýchodních Čechách. – Acta Mus. Reginaehradec., ser. A: sci. natur., Hradec Králové, 17: 53–88.
	Diviš T., 2013. Inventarizační průzkum NPR Bukačka z oboru ornitologie. [Depon. in: Správa CHKO Orlické hory, Rychnov nad Kněžnou].
	Dolanský J., 2013. Inventarizační průzkum NPR Bukačka z oboru pavouci (Araneae). [Depon. in: Správa CHKO Orlické hory, Rychnov nad Kněžnou].
	Dostálek J., et Kučera J., 2005. Botanický inventarizační průzkum NPR Bukačka. – p. Záv. zpr. VaV, Ms. [Depon in: Správa CHKO Orlické hory, Rychnov nad Kněžnou].

Dostálek J., et Kučera J., 2011. Flóra a vegetace národní přírodní rezervace Bukačka v Orlických horách. Acta Musei Reginaehradensis s. A. 33: 15-36.
Gerža M., 2020. Botanický inventarizační průzkum NPR Bukačka – flora. [Depon. in: Správa CHKO Orlické hory, Rychnov nad Kněžnou].
Hájek A., 1995. Monitoring Orlické hory – fytocenologické snímky Bukačka, Trčkov. [Depon. in: Správa CHKO Orlické hory, Rychnov nad Kněžnou].
Halda J., 2013. Inventarizační průzkum z oboru lichenologie. [Depon. in: Správa CHKO Orlické hory, Rychnov nad Kněžnou].
Hofman B. (1958): Dřevní houby v rezervaci Bukačka v Orlických horách. – Ochrana Přírody, Praha, 13: 194-195.
Hradílek Z., 2013. Inventarizační průzkum z oboru bryologie (mechorosty). [Depon. in: Správa CHKO Orlické hory, Rychnov nad Kněžnou].
Kopecký F., 2010. Inventarizační geologický průzkum NPR Bukačka. [Depon. in: Správa CHKO Orlické hory, Rychnov nad Kněžnou].
Mikeska O., 2020. Fytocenologická inventarizace NPR Bukačka. [Depon. in: Správa CHKO Orlické hory, Rychnov nad Kněžnou].
Moravec J., 2013. Inventarizační průzkum NPR Bukačka z oboru malakozologie (měkkýši). [Depon. in: Správa CHKO Orlické hory, Rychnov nad Kněžnou].
Pařil P. 1994. Výsledky hydrobiologických rozborů prováděných na území NPR Bukačka a Trčkov (CHKO Orlické hory) v rámci Biomonitoringu v letech 1994. Zpráva. [Depon in: Správa CHKO Orlické hory, Rychnov nad Kněžnou].
Pavlíček J. 2009. Zpráva o provedeném inventarizačním průzkumu brouků (Coleoptera) v NPR Bukačka v Orlických horách. Inventarizační průzkum. [Depon in: Správa CHKO Orlické hory, Rychnov nad Kněžnou].
Pařil P. 1996. Výsledky hydrobiologických rozborů prováděných na území NPR Bukačka a Trčkov (CHKO Orlické hory) v rámci biomonitoringu v letech 1994.
Procházka F., 1965. Státní přírodní rezervace Bukačka – botanická zahrada Orlických hor. – 25p., ed. Východočeské muzeum, Pardubice.
Macek J. 1994. Faunisticko-inventarizační průzkum lokality Bukačka. Hymenoptera (Symphyta; Diapriidae). Inventarizační zpráva. [Depon. in: Správa CHKO Orlické hory, Rychnov nad Kněžnou].
Rybář P., Gaisler J. 1976: Přehled obratlovců SPR Bukačka se zvláštním zřetelem k drobným savcům. Čs. ochrana přírody 16: 199-217.
Samková V. 2011. NPR Bukačka – mykologický průzkum. Zpráva. [Depon. in: Správa CHKO Orlické hory, Rychnov nad Kněžnou].
Slavíček J., 2010. Inventarizační průzkum NPR Bukačka z oboru makromycety. [Depon. in: Správa CHKO Orlické hory, Rychnov nad Kněžnou].
Vacek S. et Podrázský V., 1992. Obnova a stabilizace zvláště chráněných území: NPR Bukačka, PR Pod Vrchmezím, PR

	Komáří vrch, PR Černý důl. [Depon. in: Správa CHKO Orlické hory, Rychnov nad Kněžnou]. Vacek S. et Podrázský V. 1997. Dynamika poškození smrkových a bukových porostů v CHKO Orlické hory, VII. Analýza změn v NPR Bukačka a NPR Trčkov. Příroda 10: 143-152. Vopršálová J. 1985. Státní přírodní rezervace Bukačka – Závěrečná zpráva o lesnickém inventarizačním průzkumu. [Depon. in: Správa CHKO Orlické hory, Rychnov nad Kněžnou]. Vrabec V. 2014. Inventarizační průzkum NPR Bukačka z oboru entomologie (Lepidoptera). [Depon. in: Správa CHKO Orlické hory, Rychnov nad Kněžnou].
PR Černý důl	Čejková A., 2011. Botanický inventarizační průzkum Přírodní rezervace Černý důl. [Depon. in: Správa CHKO Orlické hory, Rychnov nad Kněžnou]. Gabriš R., 2019. Inventarizační průzkum PR Černý důl. Saproxylický hmyz a epigeičtí predátoři. [Depon. in: Správa CHKO Orlické hory, Rychnov nad Kněžnou]. Haldová J. et Halda J., 2019. Inventarizační průzkum lišejníků přírodní rezervace Černý důl. [Depon. in: Správa CHKO Orlické hory, Rychnov nad Kněžnou]. Hlaváč, J. 2010: Inventarizační malakologický průzkum PR Černý důl (CHKO Orlické hory) za období 2009-2010. Kosová T., 2020. Inventarizační průzkumy fauny měkkýšů v PE Černý důl. [Depon. in: Správa CHKO Orlické hory, Rychnov nad Kněžnou]. Kučera J. 2004. Botanický inventarizační průzkum Přírodní rezervace Černý důl. [Depon. in: Správa CHKO Orlické hory, Rychnov nad Kněžnou]. Lemberk J., 2019. Inventarizační průzkum savců v PR Černý důl. [Depon. in: Správa CHKO Orlické hory, Rychnov nad Kněžnou]. Lemberk V., 2018. Inventarizační průzkum plazů v PR Černý důl. [Depon. in: Správa CHKO Orlické hory, Rychnov nad Kněžnou]. Lemberk V., 2019. Inventarizační průzkum letounů v PR Černý důl. [Depon. in: Správa CHKO Orlické hory, Rychnov nad Kněžnou]. Myšková T. et Vicharová E., 2019. Bryologický průzkum PR Černý důl. [Depon. in: Správa CHKO Orlické hory, Rychnov nad Kněžnou]. Pavlíček J. 2010. Zpráva o provedeném inventarizačním průzkumu brouků (Coleoptera) v PR Černý důl v Orlických horách. Inventarizační průzkum. [Depon. in: Správa CHKO Orlické hory, Rychnov nad Kněžnou]. Rybář P. 1976. Obratlovci SPR Černý důl v Orlických horách. Práce a studie-přír. 8:147-162. Rybář P. 1975. Závěrečná zpráva o zoologickém inventarizačním průzkumu Státní přírodní rezervace Černý důl. [Depon. in: Správa CHKO Orlické hory, Rychnov nad Kněžnou]. Tejklová T., 2019. Mykologický průzkum přírodní rezervace Černý důl. [Depon. in: Správa CHKO Orlické hory, Rychnov nad Kněžnou]. Tejklová T., 2021. Houby přírodní rezervace Černý důl (CHKO Orlické hory). – Acta musei Reginaehradecensis, ser. A: sci. natur., Hradec Králové, 39: 5–32.

	Vacek S. et Podrázský V., 1992. Obnova a stabilizace zvláště chráněných území: NPR Bukačka, PR Pod Vrchmezím, PR Komáří vrch, PR Černý důl. [Depon. in: Správa CHKO Orlické hory, Rychnov nad Kněžnou]. Vacek Z., Vacek S., Bílek L., Král J., Remeš J., Bulušek D. et Králíček I., 2014. Ungulate Impact on Natural Regeneration in Spruce-Beech-Fir Stands in Černý Důl Nature Reserve in The Orlické hory Mountains, Case Study from Central Sudetes. – Forest, 5: 2929–2946. Wagnerová Z., 1976. Inventarizační průzkum flóry a vegetace státní přírodní rezervace „Černý důl“ v Orlických horách. Práce a studie- Přír., Pardubice 8: 93-108. Zajíčková L. 2008. Analýza struktury v NPR Trčkov a PR Černý důl. Diplomová práce. Depon. in: Správa CHKO Orlické hory, Rychnov nad Kněžnou]. Zemanová L., 2010. Inventarizační průzkum mechorostů PR Černý důl. [Depon. in: Správa CHKO Orlické hory, Rychnov nad Kněžnou].
PR Hořečky	Holec. J., Dvořák D., et Antonín V. 2008. Zajímavé a vzácné luční houby nalezené během týdne mykologických exkurzí v Orlických horách (2007; na lokalitách Přední Ochoz a PR Hořečky. – Mykologické listy 103: 16-23. Kosová T., 2020. Inventarizační průzkum fauny měkkýšů v PR Hořečky. [Depon. in: Správa CHKO Orlické hory, Rychnov nad Kněžnou]. Kučera J. 1999. Botanický inventarizační průzkum přírodní rezervace Hořečky. [Depon. in: Správa CHKO Orlické hory, Rychnov nad Kněžnou]. Kučera J. 2004. Botanický průzkum přírodní rezervace Hořečky. Příroda, Praha 21: 39-45. Reitschläger J. P., 2000. Ekologické vazby a opylovací strategie ohroženého druhu <i>Gentianella bohemica</i> (hořeček český). Diplomová práce. [Depon. in: Správa CHKO Orlické hory, Rychnov nad Kněžnou].
PR Hraniční louka	Čejková A., 2010. Botanický inventarizační průzkum přírodní rezervace Hraniční louka. [Depon. in: Správa CHKO Orlické hory, Rychnov nad Kněžnou]. Ducháček M., 2004. PR Hraniční louka – botanický inventarizační průzkum. [Depon. in: Správa CHKO Orlické hory, Rychnov nad Kněžnou]. Faltysová H., 1986. Chráněný přírodní výtvar Hraniční louka – botanický inventarizační průzkum. [Depon. in: Správa CHKO Orlické hory, Rychnov nad Kněžnou]. Rozínek K., 2019. Inventarizace plazů v MZCHÚ – PR Hraniční louka. [Depon. in: Správa CHKO Orlické hory, Rychnov nad Kněžnou]. Štechová T. 2009. Inventarizační průzkum PR Hraniční louka z oboru Bryofloristika [Depon. in: Správa CHKO Orlické hory, Rychnov nad Kněžnou]. Štechová T., Manukjanová A. et Čejková A., 2011. Bryoflóra tří rašelinných luk v Orlických horách. – Bryonora 46: 52-56. Tejtklová T., 2021. Mykologický průzkum v PR Hraniční louka. [Depon. in: Správa CHKO Orlické hory, Rychnov nad Kněžnou].

	Křivan V. et Jelínek A. 2010. Zoologický průzkum PR Hraniční louka. [Depon. in: Správa CHKO Orlické hory, Rychnov nad Kněžnou].
PR Jelení lázeň	Čapek M. 2011. Charakteristika araneocenóz PP u Kunštátské kaple, PR Jelení lázeň. Bakalářská práce. [Depon. in: Správa CHKO Orlické hory, Rychnov nad Kněžnou].
	Čapek M., 2013. Analýza arachnocenóz vybraných rašelinišť CHKO Orlické hory. Diplomová práce. [Depon. in: Správa CHKO Orlické hory, Rychnov nad Kněžnou].
	Gerža M., 2018. Floristická inventarizace lokality PR Jelení lázeň. [Depon. in: Správa CHKO Orlické hory, Rychnov nad Kněžnou].
	Gerža M., 2018. Fytocenologická inventarizace lokality PR Jelení lázeň. [Depon. in: Správa CHKO Orlické hory, Rychnov nad Kněžnou].
	Hadač E. et Kučera J., 2001. Příspěvek k poznání rašeliništních rostlinných společenstev Orlických hor. – Acta Musei Reginaehradensis. A., 28: 113-118.
	Haldová J. et Halda J., 2019. Lichenologický inventarizační průzkum přírodní rezervace (PR) Jelení lázeň. [Depon. in: Správa CHKO Orlické hory, Rychnov nad Kněžnou].
	Lemberk V., 2018. Zpráva z inventarizačního průzkumu plazů v PR Jelení lázeň. [Depon. in: Správa CHKO Orlické hory, Rychnov nad Kněžnou].
	Lemberk V., 2019. Zpráva z inventarizačního průzkumu letounů v PR Jelení lázeň. [Depon. in: Správa CHKO Orlické hory, Rychnov nad Kněžnou].
	Lemberk V., 2019. Zpráva z inventarizačního průzkumu savců v PR Jelení lázeň. [Depon. in: Správa CHKO Orlické hory, Rychnov nad Kněžnou].
	Myšková T. et Vicharová E., 2019. Bryologický průzkum PR Jelení lázeň. [Depon. in: Správa CHKO Orlické hory, Rychnov nad Kněžnou].
	Procházka F., 1972. Květena rašelinišť v hřebenové části Orlických hor. – Ochrana přírody 27(8): 190-192.
	Tejklová T., 2019. Mykologický průzkum (prvotní sběr dat) v PR Jelení lázeň. [Depon. in: Správa CHKO Orlické hory, Rychnov nad Kněžnou].
	Turoňová D., 1986. Botanický inventarizační průzkum CHPV Jelení lázeň. [Depon. in: Správa CHKO Orlické hory, Rychnov nad Kněžnou].
	Gerža M., 2005. Kačenčina zahrádka. Botanický průzkum. – 14 p., Ms. [Depon. in: Správa CHKO Orlické hory, Rychnov nad Kněžnou].
PP Kačenčina zahrádka	Kosová T., 2020. Inventarizační průzkum fauny měkkýšů v PP Kačenčina zahrádka. [Depon. in: Správa CHKO Orlické hory, Rychnov nad Kněžnou].
	Křivan V. et Jelínek A., 2012. Zoologický průzkum PP Kačenčina zahrádka. [Depon. in: Správa CHKO Orlické hory, Rychnov nad Kněžnou].
	Manukjanová A., 2019. Bryologická inventarizace lokality PP Kačenčina zahrádka. [Depon. in: Správa CHKO Orlické hory, Rychnov nad Kněžnou].

	Mikát M., 2019. Inventarizační průzkum vodního hmyzu b PP Kačenčina zahrádka. [Depon. in: Správa CHKO Orlické hory, Rychnov nad Kněžnou].
	Štechová T., et Štech M., 2009. Bryofloristický průzkum PP Kačenčina zahrádka. Orchis 28(1): 2-3.
PR Kačerov	Čapek M. 2011. Charakteristika araneocenóz PP u Kunštátské kaple, PR Jelení lázeň. Bakalářská práce. [Depon. in: Správa CHKO Orlické hory, Rychnov nad Kněžnou].
	Dvořák D. et Novotný D. [eds.], 2009. Přehled druhů nalezených během 9. setkání mladých mykologů v Uhřinově v Orlických horách. . Mykologické listy 110: 18-28.
	Faltys V. 1991. Závěrečná zpráva z botanického inventarizačního průzkumu CHPV Kačerov v Orlických horách. [Depon. in: Správa CHKO Orlické hory, Rychnov nad Kněžnou].
	Horák J., 2010. Denní motýli a vřetenušky Orlických hor: Benátky, Kačerovské rašeliniště, Kačerovské rybníčky a Nebeská Rybná. – Acta Musei Richnov., sect. Natur. 17(1): 15-28.
	Horák J. 2010. Inventarizační průzkum fauny denních motýlů a vřetenušek v Kačerovském rašeliništi (CHKO Orlické hory) s doporučením k péči o lokalitu. Inventarizační průzkum. [Depon. in: Správa CHKO Orlické hory, Rychnov nad Kněžnou].
	Kosová T., 2020. Inventarizační průzkum fauny měkkýšů v PR Kačerov. [Depon. in: Správa CHKO Orlické hory, Rychnov nad Kněžnou].
	Křivan V. et Jelínek A., 2012. Zoologický průzkum PR Kačerov. [Depon. in: Správa CHKO Orlické hory, Rychnov nad Kněžnou].
	Lemberk J., 2020. Zpráva z inventarizačního průzkumu obojživelníků v PR Kačerov. [Depon. in: Správa CHKO Orlické hory, Rychnov nad Kněžnou].
	Macek J. 1994. Faunisticko-inventarizační průzkum lokality Kačerov. Hymenoptera. Inventarizační zpráva. [Depon. in: Správa CHKO Orlické hory, Rychnov nad Kněžnou].
	Mikátová B. et Hájek J., 1997. Vyhodnocení managementové činnosti při tvorbě nových vodních tůní pro rozmnožování obojživelníků v CHKO Orlické hory (PP Velká louka, PR Kačerov). [Depon. in: Správa CHKO Orlické hory, Rychnov nad Kněžnou].
	Müller M., 1990. Chráněný přírodní výtvor Kačerov – závěrečná zpráva o lesnickém inventarizačním průzkumu. [Depon. in: Správa CHKO Orlické hory, Rychnov nad Kněžnou].
	Pálková K., 2008. Botanický inventarizační průzkum PR Rašeliniště Kačerov [Depon. in: Správa CHKO Orlické hory, Rychnov nad Kněžnou].
	Pálková K., 2008. Botanický inventarizační průzkum PR Rašeliniště Kačerov [Depon. in: Správa CHKO Orlické hory, Rychnov nad Kněžnou].
PR Komáří vrch	Čejková A., 2014. Orientační botanický průzkum PR Komáří vrch. [Depon. in: Správa CHKO Orlické hory, Rychnov nad Kněžnou].
	Gerža M., 2018. Floristická inventarizace lokality PR Komáří vrch. [Depon. in: Správa CHKO Orlické hory, Rychnov nad Kněžnou].
	Gerža M., 2018. Fytocenologická inventarizace lokality PR Komáří vrch. [Depon. in: Správa CHKO Orlické hory, Rychnov nad Kněžnou].
	Haldová J. et Halda J., 2019. Inventarizační průzkum lišejníků přírodní rezervace Komáří vrch. [Depon. in: Správa CHKO Orlické hory, Rychnov nad Kněžnou].

	Kosová T., 2019. Inventarizační průzkum fauny měkkýšů v PR Komáří vrch. [Depon. in: Správa CHKO Orlické hory, Rychnov nad Kněžnou].
	Lemberk J., 2019. Zpráva z inventarizačního průzkumu savců v PR Komáří vrch. [Depon. in: Správa CHKO Orlické hory, Rychnov nad Kněžnou].
	Lemberk V., 2018. Zpráva z inventarizačního průzkumu plazů v PR Komáří vrch. [Depon. in: Správa CHKO Orlické hory, Rychnov nad Kněžnou].
	Lemberk V., 2019. Zpráva z inventarizačního průzkumu letounů v PR Komáří vrch. [Depon. in: Správa CHKO Orlické hory, Rychnov nad Kněžnou].
	Linhart M., 2019. Inventarizační průzkum saproxylických brouků (Coleoptera) a epigeických predátorů na území PR Komáří vrch v CHKO Orlické hory. [Depon. in: Správa CHKO Orlické hory, Rychnov nad Kněžnou].
	Myšková T. et Vicharová E., 2019. Bryologický průzkum PR Komáří vrch. [Depon. in: Správa CHKO Orlické hory, Rychnov nad Kněžnou].
	Rydlo J., 1981. Závěrečná zpráva o inventarizačním průzkumu vegetačního krytu státní přírodní rezervace Komáří vrch. [Depon. in: Správa CHKO Orlické hory, Rychnov nad Kněžnou].
	Tejklová T., 2019. Mykologický průzkum PR Komáří vrch. [Depon. in: Správa CHKO Orlické hory, Rychnov nad Kněžnou].
	Vacek S., 1985. Státní přírodní rezervace Komáří vrch. – Orlické hory 85: 15-17.
	Vacek S. et Podrázský V., 1992. Obnova a stabilizace zvláště chráněných území: NPR Bukačka, PR Pod Vrchmezím, PR Komáří vrch, PR Černý důl. [Depon. in: Správa CHKO Orlické hory, Rychnov nad Kněžnou].
PR Neratovské louky	Křivan V. et Jelínek A. 2011. Zoologický průzkum PR Neratovské louky. Inventarizační zpráva. [Depon. in: Správa CHKO Orlické hory, Rychnov nad Kněžnou].
	Kučera J., 1986. Inventarizační průzkum lokality Neratov. [Depon. in: Správa CHKO Orlické hory, Rychnov nad Kněžnou].
	Kučera J., 1998. Botanický průzkum navrhované přírodní rezervace Neratovské louky. [Depon. in: Správa CHKO Orlické hory, Rychnov nad Kněžnou].
	Kučera J., 1999. Botanický průzkum přírodní rezervace Neratovské louky (CHKO Orlické hory. – Acta Musei Reginaehradensis. A., 27: 111-120.
	Lemberk J., 2020. Inventarizační průzkum obojživelníků v PR Neratovské louky. [Depon. in: Správa CHKO Orlické hory, Rychnov nad Kněžnou].
PR Pod Vrchmezím	Čejková A. et Kučera J., 2015. Botanický inventarizační průzkum přírodní rezervace Pod Vrchmezím a okolí. [Depon. in: Správa CHKO Orlické hory, Rychnov nad Kněžnou].
	Kadlus Z. et Chroust M., 1971. Československé rezervace. Přírodní rezervace „Pod Vrchmezím“. – Lesnická práce 1971: 576.
	Křivan V. et Jelínek A., 2014. Zoologický průzkum PR Pod Vrchmezím. [Depon. in: Správa CHKO Orlické hory, Rychnov nad Kněžnou].

	Kučera J. 2003. Botanický průzkum přírodní rezervace Pod Vrchmezím. Zpráva. [Depon. in: Správa CHKO Orlické hory, Rychnov nad Kněžnou].
	Mikát M., 2019. Inventarizační průzkum vodního hmyzu v PR Pod Vrchmezím. [Depon. in: Správa CHKO Orlické hory, Rychnov nad Kněžnou].
	Myšková T. et Vicherová E., 2020. Bryologický průzkum PR Pod Vrchmezím. [Depon. in: Správa CHKO Orlické hory, Rychnov nad Kněžnou].
	Halda J., 2021. Inventarizační průzkum lišejníků přírodní rezervace Pod Vrchmezím. [Depon. in: Správa CHKO Orlické hory, Rychnov nad Kněžnou].
	Mareš V., et Zatloukalová H. 1984. Porostní struktura a vývoj přirozené obnovy lesa ve státní přírodní rezervaci pod Vrchmezím v Orlických horách. – Práce a studie, ser. Natur., Pardubice 15: 167-178.
	Nováková H., 1979. Botanický inventarizační průzkum SPR Pod Vrchmezím 1978-1979. [Depon. in: Správa CHKO Orlické hory, Rychnov nad Kněžnou].
	Vacek S. et Mareš V., 1983. Státní přírodní rezervace Pod Vrchmezím. – Orlické hory 83: 12-15.
	Vacek S. et Podrázský V., 1992. Obnova a stabilizace zvláště chráněných území: NPR Bukačka, PR Pod Vrchmezím, PR Komáří vrch, PR Černý důl. [Depon. in: Správa CHKO Orlické hory, Rychnov nad Kněžnou].
PR Pod Zakletým	Gerža M., 2018. Floristická inventarizace lokality PR Pod Zakletým. [Depon. in: Správa CHKO Orlické hory, Rychnov nad Kněžnou].
	Gerža M., 2018. Fytocenologická inventarizace lokality PR Pod Zakletým. [Depon. in: Správa CHKO Orlické hory, Rychnov nad Kněžnou].
	Kosová T., 2019. Inventarizační průzkum fauny měkkýšů v PR Pod Zakletým. [Depon. in: Správa CHKO Orlické hory, Rychnov nad Kněžnou].
	Křivan V. et Jelínek A. 2011. Zoologický průzkum PR Pod Zakletým. Inventarizační zpráva. [Depon. in: Správa CHKO Orlické hory, Rychnov nad Kněžnou].
	Kučera J., 1994. Floristický průzkum v Rajtrbachu. [Depon. in: Správa CHKO Orlické hory, Rychnov nad Kněžnou].
	Lemberk J., 2019. Zpráva z inventarizačního průzkumu savců v PR Pod Zakletým. [Depon. in: Správa CHKO Orlické hory, Rychnov nad Kněžnou].
	Štechová T. 2009. Inventarizační průzkum PR Pod Zakletým z oboru Bryofloristika [Depon. in: Správa CHKO Orlické hory, Rychnov nad Kněžnou].
	Štechová T., Manukjanová A., et Čejková A., 2011. Bryoflora tří rašelinných luk v Orlických horách. Bryonora 47: 52-56.
	Tejklová T., 2020. Mykologický průzkum (prvotní sběr dat) v PR Pod Vrchmezím. [Depon. in: Správa CHKO Orlické hory, Rychnov nad Kněžnou].
PP Rašeliniště pod Pětirozcestím	Čapek M. 2011. Charakteristika araneocenóz PP u Kunštátské kaple, PR Jelení lázeň. Bakalářská práce. [Depon. in: Správa CHKO Orlické hory, Rychnov nad Kněžnou].

	Faltys V. 1991. Závěrečná zpráva z botanického inventarizačního průzkumu CHPV Rašeliniště pod Pětirozcestím v Orlických horách. Inventarizační průzkum. [Depon. in: Správa CHKO Orlické hory, Rychnov nad Kněžnou].
	Gerža M., 2019. Botanický inventarizační průzkum PP Rašeliniště pod Pětirozcestím – flóra. [Depon. in: Správa CHKO Orlické hory, Rychnov nad Kněžnou].
	Gerža M., 2019. Botanický inventarizační průzkum PP Rašeliniště pod Pětirozcestím – vegetace. [Depon. in: Správa CHKO Orlické hory, Rychnov nad Kněžnou].
	Křivan V. et Jelínek A. 2011. Zoologický průzkum PP Rašeliniště pod Pětirozcestím. Inventarizační zpráva. [Depon. in: Správa CHKO Orlické hory, Rychnov nad Kněžnou].
	Kučera J., 1986. Závěrečná zpráva o inventarizačním průzkumu CHPV Pod Pětirozcestím. [Depon. in: Správa CHKO Orlické hory, Rychnov nad Kněžnou].
	Lemberk J., 2019. Zpráva z inventarizačního průzkumu savců v PP Rašeliniště pod Pětirozcestím. [Depon. in: Správa CHKO Orlické hory, Rychnov nad Kněžnou].
	Lemberk V., 2019. Zpráva z inventarizačního průzkumu letounů v PP Rašeliniště pod Pětirozcestím. [Depon. in: Správa CHKO Orlické hory, Rychnov nad Kněžnou].
	Manukjanová A., 2019. Bryologická inventarizace lokality PP Rašeliniště pod Pětirozcestím. [Depon. in: Správa CHKO Orlické hory, Rychnov nad Kněžnou].
PP Rašeliniště pod Předním vrchem	Faltys V. 1991. Závěrečná zpráva z botanického inventarizačního průzkumu CHPV Rašeliniště pod Předním vrchem. [Depon. in: Správa CHKO Orlické hory, Rychnov nad Kněžnou].
	Gabriš R., 2019. Inventarizační průzkum: PP Rašeliniště pod Předním vrchem. Fytofágní hmyz a epigeičtí predátoři. [Depon. in: Správa CHKO Orlické hory, Rychnov nad Kněžnou].
	Gabriš R., 2019. Inventarizační průzkum: PP Rašeliniště pod Předním vrchem. Saproxylický hmyz a epigeičtí predátoři. [Depon. in: Správa CHKO Orlické hory, Rychnov nad Kněžnou].
	Gerža M., 2019. Botanický inventarizační průzkum PP Rašeliniště pod Předním vrchem – flóra. [Depon. in: Správa CHKO Orlické hory, Rychnov nad Kněžnou].
	Gerža M., 2019. Botanický inventarizační průzkum PP Rašeliniště pod Předním vrchem – vegetace. [Depon. in: Správa CHKO Orlické hory, Rychnov nad Kněžnou].
	Křivan V. et Jelínek A. 2011. Zoologický průzkum PP Rašeliniště pod Předním vrchem. Inventarizační zpráva. [Depon. in: Správa CHKO Orlické hory, Rychnov nad Kněžnou].
	Lemberk J., 2019. Inventarizační průzkum savců v PP Rašeliniště pod Předním vrchem. [Depon. in: Správa CHKO Orlické hory, Rychnov nad Kněžnou].
	Lemberk V., 2018. Inventarizační průzkum obojživelníků v PP Rašeliniště pod Předním vrchem. [Depon. in: Správa CHKO Orlické hory, Rychnov nad Kněžnou].
	Štechová T. 2009. Inventarizační průzkum PP Rašeliniště pod Předním vrchem z oboru Bryofloristika [Depon. in: Správa CHKO Orlické hory, Rychnov nad Kněžnou].
	Štechová T., Manukjanová A., et Čejková A., 2011. Bryoflóra tří rašelinných luk v Orlických horách. Bryonora 47: 52-56.

PR Sedloňovský vrch	Čejková A., 2015. Botanický inventarizační průzkum přírodní rezervace Sedloňovský vrch a okolí. [Depon. in: Správa CHKO Orlické hory, Rychnov nad Kněžnou].
	Hájek J. et Bílek J. 1975. Soupis druhů živočichů - Ptáci - SPR Sedloňovský vrch. Zpráva. [Depon. in: Správa CHKO Orlické hory, Rychnov nad Kněžnou].
	Halda J., 2020. Inventarizační průzkum lišejníků přírodní rezervace Sedloňovský vrch. [Depon. in: Správa CHKO Orlické hory, Rychnov nad Kněžnou].
	Janák J., 1982. Inventarizace na lesním půdním fondu – státní přírodní rezervace Sedloňovský vrch. [Depon. in: Správa CHKO Orlické hory, Rychnov nad Kněžnou].
	Křivan V. et Jelínek A., 2014. Zoologický průzkum PR Sedloňovský vrch. [Depon. in: Správa CHKO Orlické hory, Rychnov nad Kněžnou].
	Lemberk J., 2020, Zpráva z inventarizačního průzkumu savců v PR Sedloňovský vrch. [Depon. in: Správa CHKO Orlické hory, Rychnov nad Kněžnou].
	Lemberk V., 2020. Zpráva z inventarizačního průzkumu letounů v PR Sedloňovský vrch. [Depon. in: Správa CHKO Orlické hory, Rychnov nad Kněžnou].
	Lemberk V., 2020. Inventarizační průzkum plazů v PR Sedloňovský vrch. [Depon. in: Správa CHKO Orlické hory, Rychnov nad Kněžnou].
	Myšková T. et Vicharová E., 2020. Bryologický průzkum PR Sedloňovský vrch. [Depon. in: Správa CHKO Orlické hory, Rychnov nad Kněžnou].
	Nováková H., 1982. Státní přírodní rezervace Sedloňovský vrch - závěrečná zpráva o inventarizačním průzkumu. [Depon. in: Správa CHKO Orlické hory, Rychnov nad Kněžnou].
PP Sfinga	Kosová T., 2019. Inventarizační průzkum fauny měkkýšů v PP Sfinga. [Depon. in: Správa CHKO Orlické hory, Rychnov nad Kněžnou].
	Vítek J. 1992. Kamenec – významná geologická a geomorfologická lokalita v Orlických horách. Geol. výzkum 10/1992.
NPR Trčkov	Bárta F., 2014. Inventarizační průzkum NPR Trčkov z oboru zoologie (letouni). [Depon. in: Správa CHKO Orlické hory, Rychnov nad Kněžnou].
	Bárta F., 2014. Inventarizační průzkum NPR Trčkov z oboru zoologie (obojživelníci). [Depon. in: Správa CHKO Orlické hory, Rychnov nad Kněžnou].
	Bárta F., 2014. Inventarizační průzkum NPR Trčkov z oboru zoologie (plazi). [Depon. in: Správa CHKO Orlické hory, Rychnov nad Kněžnou].
	Bělka T. 1986. Inventarizace ptáků SPR Zadní hora - Orlické hory. Zpráva. [Depon. in: Správa CHKO Orlické hory, Rychnov nad Kněžnou].
	Diviš T., 2013. Inventarizační průzkum NPR Trčkov z oboru ornitologie. [Depon. in: Správa CHKO Orlické hory, Rychnov nad Kněžnou].
	Dolanský J., 2013. Inventarizační průzkum NPR Trčkov z oboru: pavouci (Araneae). [Depon. in: Správa CHKO Orlické hory, Rychnov nad Kněžnou].

Dostálek J. et Kučera J., 2004. Botanický inventarizační průzkum NPR Trčkov. [Depon. in: Správa CHKO Orlické hory, Rychnov nad Kněžnou].
Faltysová H. et Rybář P. 1988. Závěrečná zpráva inventarizačního průzkumu – Chráněný přírodní výtvor Trčkov. [Depon. in: Správa CHKO Orlické hory, Rychnov nad Kněžnou].
Gerža M., 2020. Botanický inventarizační průzkum NPR Trčkov – flóra. [Depon. in: Správa CHKO Orlické hory, Rychnov nad Kněžnou].
Gerža M., 2021. Květena národní přírodní rezervace Trčkov v Orlických horách. - Acta Musei Reginaehradecensis S. A., 39: 33-60.
Hájek A., 1995. Monitoring Orlické hory – fytocenologické snímky Bukačka, Trčkov. [Depon. in: Správa CHKO Orlické hory, Rychnov nad Kněžnou].
Halda J., 2013. Inventarizační průzkum NPR Trčkov z oboru lichenologie. [Depon. in: Správa CHKO Orlické hory, Rychnov nad Kněžnou].
Hlaváč J. 2009. Inventarizační malakologický průzkum NPR Trčkov (CHKO Orlické hory) za období 2008 – 2009. Inventarizační průzkum. [Depon. in: Správa CHKO Orlické hory, Rychnov nad Kněžnou].
Hradílek Z., 2013. Inventarizační průzkum NPR Trčkov z oboru bryologie (mechorosty). [Depon. in: Správa CHKO Orlické hory, Rychnov nad Kněžnou].
Jelínek J. 1997. Přehled druhů hmyzu (Coleoptera, Diptera, Trichoptera). Zpráva. [Depon. in: Správa CHKO Orlické hory, Rychnov nad Kněžnou].
Ježek J. 1998. Rozšířený sběr dat na monitorovacích plochách ORH.01 a ORH.02 - epigeon a vybrané skupiny hmyzu. Inventarizační zpráva. [Depon. in: Správa CHKO Orlické hory, Rychnov nad Kněžnou].
Kubíková K., 2020. Inventarizační průzkum suchozemských měkkýšů v NPR Trčkov. [Depon. in: Správa CHKO Orlické hory, Rychnov nad Kněžnou].
Lemberk J., 2020. Inventarizační průzkum savců v NPR Trčkov. [Depon. in: Správa CHKO Orlické hory, Rychnov nad Kněžnou].
Mikeska O., 2020. Fytocenologická inventarizace NPR Trčkov. [Depon. in: Správa CHKO Orlické hory, Rychnov nad Kněžnou].
Moravec J., 2013. Inventarizační průzkum NPR Trčkov z oboru entomologie (saproxyliční brouci). [Depon. in: Správa CHKO Orlické hory, Rychnov nad Kněžnou].
Slavíček J., 2013. Inventarizační průzkum NPR Trčkov z oboru makromycety. [Depon. in: Správa CHKO Orlické hory, Rychnov nad Kněžnou].
Šířner F. 2009. Závěrečná zpráva - sběr a vyřídění materiálů z pastí z lokalit NPR Trčkov a PR Hořečky - Diptera – Scathophagidae. Zpráva. [Depon. in: Správa CHKO Orlické hory, Rychnov nad Kněžnou].
Vacek S. et Podrázský V. 1997. Dynamika poškození smrkových a bukových porostů v CHKO Orlické hory, VII. Analýza změn v NPR Bukačka a NPR Trčkov. Příroda 10: 143-152.
Vacek Z., Vacek S., Remeš J., Štefančík I., Bulušek D. et Bílek D., 2013. Struktura a modelový vývoj lesních porostů v NPR

	Trčkov – CHKO Orlické hory, Česká republika. – Lesnický časopis – Forestry Journal 59(4): 248-263.
	Vrabec V., 2014. Inventarizační průzkum NPR Trčkov z oboru entomologie (Lepidoptera). [Depon. in: Správa CHKO Orlické hory, Rychnov nad Kněžnou].
	Zajíčková L., 2008. Analýza struktury v NPR Trčkov a PR Černý důl. Diplomová práce. [Depon. in: Správa CHKO Orlické hory, Rychnov nad Kněžnou].
	Zmrhalová M., Kubešová S., Mudrová R., Novotný I., et Kučera J., 2007. Příspěvek k bryoflóře NPR Trčkov (Orlické hory). Panorama (Z přírody, historie současnosti Orlických hor a podhůří), 15: 38-45.
PR Trčkovská louka	Křivan V. et Jelínek A. 2010. Zoologický průzkum PR Trčkovská louka. Zpráva. [Depon. in: Správa CHKO Orlické hory, Rychnov nad Kněžnou].
	Nováková H., 1978. Závěrečná zpráva o inventarizaci vegetačního krytu návrhu CHN Trčkov - louka 1977-1978. [Depon. in: Správa CHKO Orlické hory, Rychnov nad Kněžnou].
	Prausová R., et Baťová L., 2003. Přírodní rezervace Trčkovská louka – botanická inventarizace. [Depon. in: Správa CHKO Orlické hory, Rychnov nad Kněžnou].
	Rybář P. 1977. Ornitologický průzkum Zadní Trčkov. Zpráva. [Depon. in: Správa CHKO Orlické hory, Rychnov nad Kněžnou].
PP U Kunštátské kaple	Čapek M. 2011. Charakteristika araneocenóz PP u Kunštátské kaple, PR Jelení lázeň. Bakalářská práce. [Depon. in: Správa CHKO Orlické hory, Rychnov nad Kněžnou].
	Čapek M., 2013. Analýza arachnocenóz vybraných rašelinišť CHKO Orlické hory. Diplomová práce. [Depon. in: Správa CHKO Orlické hory, Rychnov nad Kněžnou].
	Faltys V. 1991. Zpráva z exkurse do SPR U Kunštátské kaple. Zpráva. [Depon. in: Správa CHKO Orlické hory, Rychnov nad Kněžnou].
	Gerža M., 2019. Botanický inventarizační průzkum PP U Kunštátské kaple – flóra. [Depon. in: Správa CHKO Orlické hory, Rychnov nad Kněžnou].
	Gerža M., 2019. Botanický inventarizační průzkum PP U Kunštátské kaple – vegetace. [Depon. in: Správa CHKO Orlické hory, Rychnov nad Kněžnou].
	Lemberk V., 2018. Inventarizační průzkum plazů v PP U Kunštátské kaple. [Depon. in: Správa CHKO Orlické hory, Rychnov nad Kněžnou].
	Lemberk V., 2019. Zpráva z inventarizačního průzkumu savců v PP U Kunštátské kaple. [Depon. in: Správa CHKO Orlické hory, Rychnov nad Kněžnou].
	Manukjanová A., Holá E. et Štechová T., 2019. Bryologický inventarizační průzkum PP U Kunštátské kaple. [Depon. in: Správa CHKO Orlické hory, Rychnov nad Kněžnou].
	Sedláčková D. et Rydlo J., 1980. SPR U Kunštátské kaple – terénní průzkum. [Depon. in: Správa CHKO Orlické hory, Rychnov nad Kněžnou].
PP Velká louka	Čejková A., 2020. Botanický inventarizační průzkum přírodní památky Velká louka – flóra. [Depon. in: Správa CHKO Orlické hory, Rychnov nad Kněžnou].

	Čejková A., 2020. Botanický inventarizační průzkum přírodní památky Velká louka – vegetace. [Depon. in: Správa CHKO Orlické hory, Rychnov nad Kněžnou].
	Křivan V. et Jelínek A., 2010. Zoologický průzkum PP Velká louka. [Depon. in: Správa CHKO Orlické hory, Rychnov nad Kněžnou].
	Kučera J., 1986. Inventarizační průzkum prostoru Zadního Trčkova. [Depon. in: Správa CHKO Orlické hory, Rychnov nad Kněžnou].
	Kučera J. et Řepka R. 1997. PP Velká louka. [Depon. in: Správa CHKO Orlické hory, Rychnov nad Kněžnou].
	Mikátová B. et Hájek J., 1997. Vyhodnocení managementové činnosti při tvorbě nových vodních tůní pro rozmnožování obojživelníků v CHKO Orlické hory (PP Velká louka, PR Kačerov). [Depon. in: Správa CHKO Orlické hory, Rychnov nad Kněžnou].
	Štechová T. 2006. Bryofloristický průzkum PP Velká louka. Orchis 25(1): 2-5.
	Tejklová T., 2021. Mykologický průzkum v PP Velká louka. [Depon. in: Správa CHKO Orlické hory, Rychnov nad Kněžnou].
	Turoňová D., 1986. Botanický inventarizační průzkum CHPV Velká louka. [Depon. in: Správa CHKO Orlické hory, Rychnov nad Kněžnou].
PR Zemská brána	Beranová V., 2018. Inventarizace vodních měkkýšů v PR Zemská brána. [Depon. in: Správa CHKO Orlické hory, Rychnov nad Kněžnou].
	Halda J. P., et Palice Z., 2009. Zajímavé nálezy tří sladkovodních druhů lišejníků ze Zemské brány (Noteworthy records of three freshwater lichen species from nature reserve Zemská brána). - Orlické hory a Podorlicko, 16: 283–289.
	Haldová J. et Halda J., 2019. Inventarizační průzkum lišejníků přírodní rezervace Zemská brána. [Depon. in: Správa CHKO Orlické hory, Rychnov nad Kněžnou].
	Kopecký T. et Pelikán J., 2019. Inventarizace vybraných druhů saproxylického hmyzu a epigeických predátorů na území PR Zemská brána 2019.
	Koukol O. 1987. Inventarizace makromycetů v chráněném území Zemská Brána. [Depon. in: Správa CHKO Orlické hory, Rychnov nad Kněžnou].
	Kučera J., 1987. Inventarizační průzkum Zemské brány. [Depon. in: Správa CHKO Orlické hory, Rychnov nad Kněžnou].
	Lemberk J., 2019. Inventarizační průzkum savců v PR Zemská brána. [Depon. in: Správa CHKO Orlické hory, Rychnov nad Kněžnou].
	Lemberk V., 2018. Inventarizační průzkum obojživelníků v PR Zemská brána. [Depon. in: Správa CHKO Orlické hory, Rychnov nad Kněžnou].
	Lemberk V., 2019. Inventarizační průzkum letounů v PR Zemská brána. [Depon. in: Správa CHKO Orlické hory, Rychnov nad Kněžnou].
	Myšková T. et Vicherová E., 2019. Bryologický průzkum PR Zemská brána. [Depon. in: Správa CHKO Orlické hory, Rychnov nad Kněžnou].

	Nováková H., 1978. Závěrečná zpráva o inventarizačním průzkumu Státní přírodní rezervace Zemská brána 1977-1978. [Depon. in: Správa CHKO Orlické hory, Rychnov nad Kněžnou].
	Resl J. et Rotter M. 1987. Zpráva o inventarizačním průzkumu lokalit "Antoniino údolí" a "SPR Zemská brána", provedené členy entomologické sekce ČSOP při správě CHKO OH v roce 1987. Inventarizační zpráva. [Depon. in: Správa CHKO Orlické hory, Rychnov nad Kněžnou].
	Rybář, P. 1979. Inventarizační průzkum obratlovců navržené SPR Zemská brána v CHKO Orlické hory. 1979. Československá ochrana přírody 19: 255-267.
	Rybář, P. 1976. Závěrečná zpráva o zoologickém inventarizačním průzkumu – připravovaná SPR Zemská brána. [Depon in: Správa CHKO Orlické hory, Rychnov n. Kn.]
	Vítek J. 1991. Chráněný přírodní výtvar Zemská brána – geologicko-geomorfologická inventarizace. Zpráva. [Depon in: Správa CHKO Orlické hory, Rychnov n. Kn.]
	Vítek J. 1991. Zemská brána – příklad epigenetického údolí Orlické hory. Geol. průzkum 33/12: 374.
	Vošlajer Z. 1987. Přehled brouků (Coleoptera) zjištěných v SPR Zemská brána. Zpráva. [Depon in: Správa CHKO Orlické hory, Rychnov n. Kn.]
	Tejkl K. et Tejklová T., 2019. Mykologický průzkum v PR Zemská brána. [Depon. in: Správa CHKO Orlické hory, Rychnov nad Kněžnou].
	Tejklová T., 2022. Houby přírodní rezervace Zemská brána (CHKO Orlické hory). – Acta Musei Reginaehradecensis S. A., 40: 109-140.
	CHKO
	Bárta F. et Horák J., 1998. Šerlich - sledování nočních tahů ptáků v letech 1992 až 1998. Zpráva. [Depon. in: Správa CHKO Orlické hory, Rychnov nad Kněžnou].
	Bárta F. et Horák J., 1999. Noční pozorování a kroužkování ptáků - Šerlich 1999. Zpráva. [Depon. in: Správa CHKO Orlické hory, Rychnov nad Kněžnou].
	Barták M. et Preisler J. 2006. Canthyloscelidae. Dipterologica Bohemoslovaca, 13: 141.
	Bartoušek P., 2011. Cesta za prstnatci po Sudetech. – Roezliana 2011: 41-44.
	Bělka T., Hromádka M. et Šreibr O. 1991. Hnízdní rozšíření skorce vodního (<i>Cinclus cinclus</i> /L./) v Orlických horách. Panurus, 3: 193-198.
	Čapek M., 2011. Charakteristika araneocenóz PP U Kunštátské kaple, PR Jelení lázeň. Bakalářská práce. [Depon. in: Správa CHKO Orlické hory, Rychnov nad Kněžnou].
	Čapek M., 2013. Analýza arachnocenóz vybraných rašelinišť CHKO Orlické hory. Diplomová práce. [Depon. in: Správa CHKO Orlické hory, Rychnov nad Kněžnou].
	Čapek M., 2015. Analýza araneocenóz vybraných rašelinišť CHKO Orlické hory. – Acta Musei Reginaehradecensis S. A., 35: 35-51.
	Čejková A., 2012. Louky Zaorlicka – bezlesí v údolí Divoké Orlice od Trčkova k Zemské bráně. – Orlické hory a Podorlicko 19:169-185.

Čermák M., Martínková M., Palovčíková D., et Jankovský L., 2005. About phytopathological and histological aspects of Norway spruce dieback in the Orlické hory Mts. <i>Journal of forest science</i> 51(8): 348–358.
Čihák K. et Hromádko M. 1989. Sledování nočního tahu ptáků ve světle reflektoru v Orl. horách v letech 1984-1988. <i>Panurus</i> , 1: 41-54.
Čihák K., Hromádko M. et Beran J. 1990. Akce Balt v Orlických horách v letech 1979 – 1983. <i>Panurus</i> , 2: 5-30.
Dirlbek J., Dirlbek K., Mocek B. et Hájek J. 1998. Vrtulovití (Diptera, Tephritidae) Chráněné krajinné oblasti Orlické hory. <i>Acta Musei Reginaehradecensis S. A.</i> , 26: 67-78.
Dostálek J. (2005): Změny v rozšíření synantropních rostlin podél silnic na území CHKO Orlické hory. – p. 60, Záv. zpr., Ms. [Depon in: Správa CHKO Orlické hory, Rychnov nad Kněžnou]
Dostálek J. (2007): Změny v rozšíření a četnost výskytu synantropních rostlin podél vodních toků na území CHKO Orlické hory. – p. 104, Záv. zpr., Ms. [Depon in: Správa CHKO Orlické hory, Rychnov nad Kněžnou]
Dusík M. 2007. Stručné vyhodnocení obsazenosti hnízdních budek pro dutinové dravce a sovy v r. 2007. Zpráva. [Depon. in: Správa CHKO Orlické hory, Rychnov nad Kněžnou].
Dusík M. 2008. Stručné vyhodnocení obsazenosti hnízdních budek pro dutinové dravce a sovy v r. 2008. Zpráva. [Depon. in: Správa CHKO Orlické hory, Rychnov nad Kněžnou].
Dusík M. 2009. Stručné vyhodnocení hnízdní podpory dutinových dravců a sov v roce 2009. Zpráva. [Depon. in: Správa CHKO Orlické hory, Rychnov nad Kněžnou].
Dusík M. 2010. Stručné vyhodnocení hnízdní podpory dutinových dravců a sov v roce 2010. Zpráva. [Depon. in: Správa CHKO Orlické hory, Rychnov nad Kněžnou].
Dusík M. 2011. Stručné vyhodnocení hnízdní podpory dutinových dravců a sov v roce 2011. Zpráva. [Depon. in: Správa CHKO Orlické hory, Rychnov nad Kněžnou].
Dvořák D. et Novotný D., (eds.) 2009. Mykofloristika – Přehled druhů nalezených během 9. setkání mladých mykologů v Uhřínově v Orlických horách. <i>Mykologické listy</i> 110: 18-28.
Gerža M. (2006): Flóra botanicky významných lokalit severozápadního podhůří Orlických hor a přilehlé části Východního Polabí. – <i>Acta Mus. Reginaehradec.</i> , ser. A: sci. natur., 31: 33–62.
Gerža M. (2011): <i>Gymnadenia conopsea</i> (L.) R. Br. v Orlických horách. <i>Acta Musei Reginaehradec.</i> , ser A. Hradec Králové, 33: 53–60.
Gerža M. (2011): Rosnatka okrouhlolistá (<i>Drosera rotundifolia</i>) v Orlických horách. <i>Orlické hory a Podorlicko</i> , Rychnov nad Kněžnou, 17: 133–146.
Gerža M. (2010): Vegetace tříd Scheuchzerio palustris-Caricetea nigrae a Oxycocco-Sphagnetee v Orlických horách a jejich podhůří. <i>Zprávy Čes. Bot. Spleč.</i> 45: 221–268.
Gerža M. (2009): Současné poznání rašeliníšní vegetace tříd Scheuchzerio-Caricetea fuscae a Oxycocco-Sphagnetee v severovýchodních Čechách <i>Příroda</i> , Praha, 26: 45–63.

Gerža M., 2012. Nejvzácnější luční orchideje Orlických hor současnosti – <i>Dactylorhiza sambucina</i> , <i>Pseudorchis albida</i> a <i>Traunsteinera globosa</i> . – Orlické hory a Podorlicko 19:13-27.
Gerža M., 2012. Rašeliniště Orlických hor a jejich podhůří. Východočeský sborník přírodovědný - Práce a studie 19:93-124.
Gerža M., 2015. Koprníček bezobalný (<i>Ligusticum mutellina</i> (L.) CRANTZ) v Orlických horách. – Orlické hory a Podorlicko 22(1-2): 217-227.
Gerža M., 2016. Suchopýr širolistý (<i>Eriophorum latifolium</i> Hoppe) a suchopýr pochvatý (<i>Eriophorum vaginatum</i> L.) v Orlických horách a podhůří. – Orlické hory a Podorlicko 25(1-2): 253-272.
Gerža M., 2019. Orchideje Orlických hor a Podhůří. – Eva Kučerová, Vydavatelství SEN, Hlíně.
Gerža M., Myšková Z. et Kučera J. (2011): <i>Montia fontana</i> a <i>M. hallii</i> v Orlických horách. Zpr. Čes. Bot. Spol., Praha, 46: 359–377.
Hadač E., 1999. Několik bylinných společenstev Orlických hor a Podhůří. – Východočeský sborník přírodovědný – Práce a studie 7: 77-84.
Hadač E., et Kučera J., 2001. Příspěvek k poznání rašelinných rostlinných společenstev Orlických hor. – Acta Mus. Reginaehradec., ser. A: sci. natur., 28: 113–118.
Hájek J. 1996. Inventarizační průzkum vybraných skupin hmyzu a pavouků v CHKO Orlické hory. Inventarizační zpráva. [Depon. in: Správa CHKO Orlické hory, Rychnov nad Kněžnou].
Hájek J. 2008. Monitoring 2008 v rámci sledování stavu z hlediska ochrany: rak říční, vranka obecná, mihule potoční. Monitoring. [Depon. in: Správa CHKO Orlické hory, Rychnov nad Kněžnou].
Hájek J. 2008. Vzácné houby Orlických hor. – Panorama, Dobré, 16: 62.
Hájek J., Mocek J. et Vašek M. 2006. Monitoring vybraných živočichů vodního prostředí horního toku Divoké Orlice a pravostranných přítoků v r. 2006. Monitoring. [Depon. in: Správa CHKO Orlické hory, Rychnov nad Kněžnou].
Hájek J. et Samková V. 2007. Týden mykologických exkurzí v Orlických horách. – Mykol. Listy, Praha, 2007/102: 46 – 48.
Halda J. P., 1996. Lišejníky Orlických hor. Živa 1: 14-15.
Halda J. P., 1997. Příspěvek k poznání lichenoflóry Orlických hor. Acta Mus. Richnov. Sect. Natur. 4: 1-24.
Halda J. (1998): Lichenologicko-botanický průzkum navrhované PR Hlodný. - Orchis, 17(1): 1-5.
Halda J. P., 1999. Příspěvek k poznání lichenoflóry Orlických hor. 2. Údolí horních toků řek Bělé, Zdobnice a Divoké Orlice. Acta Mus. Richnov. Sect. Natur. 6(1): 1-32.
Halda J. (2005): Zajímavé lokality lišejníků v oblasti Orlického Záhoří. - Panorama, 13: 157-158.
Halda J. P. (2008): Historie lichenologického bádání v Orlických horách a na Králickém Sněžníku. - Orlické hory a Podorlicko, 15: 141–164.
Halda J. P. (2011): Zajímavé nálezy skalních lišejníků u Plačtivé skály u Pěčína. - Orlické hory a Podorlicko, 18: 228, 276-278.
Holec. J., Dvořák D., et Antonín V. 2008. Zajímavé a vzácné luční houby nalezené během týdne mykologických exkurzí v Orlických

horách (2007; na lokalitách Přední Ochoz a PR Hořečky. – Mykologické listy 103: 16-23.
Horák J. 2008. Předběžná inventarizace fauny denních motýlů v Nebeské Rybné (CHKO Orlické hory) s doporučením k péči o lokalitu. Inventarizační zpráva. [Depon. in: Správa CHKO Orlické hory, Rychnov nad Kněžnou].
Horák J. 2010. Denní motýlů a vřetenušky Orlických hor: Benátky, Kačerovské rašeliniště, Kačerovské rybníčky a Nebeská Rybná. – Acta Mus. Rychnov., Sect. Natur 17(1): 15-28.
Horák J. et Bárta F. 2008. Podzimní tah ptáků na Velké Deštné v roce 2008. Zpráva. [Depon. in: Správa CHKO Orlické hory, Rychnov nad Kněžnou].
Horák J. et Bárta F. 2009. Zpráva o pozorování, odchytu a kroužkování ptáků, Orlické hory – Šerlich 2009. Zpráva. [Depon. in: Správa CHKO Orlické hory, Rychnov nad Kněžnou].
Horák J., Bárta F. 2011. Sledování noční migrace ptáků na Šerlichu v roce 2010. Panorama, 19: 91-96.
Horák J., Bárta F. et Harant K. 2000. Noční pozorování a kroužkování ptáků - Šerlich 2000. Zpráva. [Depon. in: Správa CHKO Orlické hory, Rychnov nad Kněžnou].
Horák J., Bárta F. et Harant K. 2001. Noční pozorování a kroužkování ptáků - Šerlich 2001. Zpráva. [Depon. in: Správa CHKO Orlické hory, Rychnov nad Kněžnou].
Horák J., Bárta F. et Harant K. 2002. Noční pozorování a kroužkování ptáků - Šerlich 2002. Zpráva. [Depon. in: Správa CHKO Orlické hory, Rychnov nad Kněžnou].
Horák J., Bárta F. et Harant K. 2003. Noční a denní pozorování a kroužkování ptáků - Šerlich 2003. Zpráva. [Depon. in: Správa CHKO Orlické hory, Rychnov nad Kněžnou].
Horák J., Bárta F. et Harant K. 2004. Noční a denní pozorování a kroužkování ptáků - Šerlich 2004. Zpráva. [Depon. in: Správa CHKO Orlické hory, Rychnov nad Kněžnou].
Horák J., Bárta F. et Harant K. 2007. Noční a denní pozorování a kroužkování ptáků - Šerlich 2007. Zpráva. [Depon. in: Správa CHKO Orlické hory, Rychnov nad Kněžnou].
Horák J., Bárta F. et Harant K. 2007. Sledování tahu ptáků na Velké Deštné v roce 2007. Zpráva. [Depon. in: Správa CHKO Orlické hory, Rychnov nad Kněžnou].
Horák J., Bárta F. et Harant K. 2008. Zpráva o pozorování, odchytu a kroužkování ptáků, Orlické hory – Šerlich 2008. Zpráva. [Depon. in: Správa CHKO Orlické hory, Rychnov nad Kněžnou].
Horynová J. (1976): Mechorosty Orlických hor. – p. 110, Dipl. pr., Ms. [Depon in: Správa CHKO Orlické hory, Rychnov nad Kněžnou].
Hrobař F., 1933. Zvláštnosti květeny Orlických hor. – In. Žamberesko. Vlastivědný popis, p. 108-10, Žamberk.
Hromádko M. 2005. Seznam odchycených ptáků CES Bedřichovka 2004 a 2005. Zpráva. [Depon. in: Správa CHKO Orlické hory, Rychnov nad Kněžnou].
Hromádko M. 2011. Chřástal polní v PO Orlické Záhoří. Zpráva. [Depon. in: Správa CHKO Orlické hory, Rychnov nad Kněžnou].
Hromádko M., Čihák K., Hromádková V. et Porkert J. 2005. Ptáci Orlických hor. Libri, Dobré. pp. 381.

Chvojka P. 1994. Chrostíci (Trichoptera, Insecta) Chráněné krajinné oblasti Orlické hory. Zpráva o výsledcích výzkumu za rok 1994. Inventarizační zpráva. [Depon. in: Správa CHKO Orlické hory, Rychnov nad Kněžnou].
Chvojka P. 1995. Chrostíci (Trichoptera, Insecta) Chráněné krajinné oblasti Orlické hory. Zpráva o výsledcích výzkumu za rok 1995. Inventarizační zpráva. [Depon. in: Správa CHKO Orlické hory, Rychnov nad Kněžnou].
Chvojka P., Ježek J., Jelínek J., Kovář I. et Macek J. 1994. Závěrečná zpráva o výsledcích inventarizačního výzkumu vybraných skupin hmyzu v CHKO Orlické hory v roce 1994. Inventarizační zpráva. [Depon. in: Správa CHKO Orlické hory, Rychnov nad Kněžnou].
Chvojka P., Komzák P. et Špaček J. 2009. New faunistic records of Trichoptera (Insecta) from the Czech Republic, III. Acta Musei Moraviae, Scientiae biologicae (Brno), 94: 81-85.
Jelínek A. 2001. Drabčící podčeledi Staphylininae, tribu Staphylinini a Quediini Orlických hor a Podorlicka. Acta Musei Reginaehradecensis S. A., 28: 189-206.
Jelínek J. 1998. Lesknáčkovití brouci (Coleoptera: Brachypteridae, Nitidulidae) Chráněné krajinné oblasti Orlické hory. Acta Musei Richnoviensis, Sect. natur, 5 (2): 67-73.
Jelínek J. 1999. Drabčící podčeledi Steninae (Cleopectera: Staphylinidae) Orlických hor a Podorlicka. Acta Musei Reginaehradensis S. A., 27: 151-162.
Jelínek J. 1997. Rozšířený biomonitoringový výzkum CHKO Orlické hory (NPR Bukačka a NPR Trčkov) v roce 1997. Monitoring. [Depon. in: Správa CHKO Orlické hory, Rychnov nad Kněžnou].
Jelínek J. et Voda J. 1999. Drabčící Orlických hor a Podorlicka (Copleoptera, čeleď Staphylinidae, podčeleď Staphylininae, tribus Philonthini). Inventarizační zpráva. [Depon. in: Správa CHKO Orlické hory, Rychnov nad Kněžnou].
Ježek J. 1994. Zpráva o výzkumu čeledi Psychodidae (Diptera) v CHKO Orlické hory za rok 1994. Inventarizační zpráva. [Depon. in: Správa CHKO Orlické hory, Rychnov nad Kněžnou].
Ježek J. 1997. New and interesting taxa of moth flies (Diptera, Psychodidae) from different moist biotopes of the palaeartic region. Časopis Národního muzea, Řada přírodovědná, 166 (1-4): 105-122.
Ježek J. 2003. New faunistic data and check list of non phlebotomine moth flies (Diptera, Psychodidae) from the Czech and Slovak Republics. Časopis Národního muzea, Řada přírodovědná, 172 (1-4): 121-132.
Ježek J. 2003. Zpráva o výzkumu čeledi Psychodidae (Diptera) v CHKO Orlické hory. Inventarizační zpráva. [Depon. in: Správa CHKO Orlické hory, Rychnov nad Kněžnou].
Ježek J. 2004. New and interesting moth flies (Diptera, Psychodidae) from protected and underestimated natural areas of the Czech Republic. Časopis Národního muzea, Řada přírodovědná, 173 (1-4): 113-128.
Ježek J. et Hájek J. 2007. Psychodidae of the Orlické hory Protected Landscape Area and neighbouring areas with

description of two new species from the Czech Republic. <i>Acta Entomologica Musei Nationalis Pragae</i> , 47: 237-285.
Ježek J., Macek J., Jelínek J., Kůrka A., Mazánek L., Chvojka P., Kovář I. et Dirblek J. 1996. Rozšířený biomonitoringový výzkum CHKO Orlické hory v r. 1996. Monitoring. [Depon. in: Správa CHKO Orlické hory, Rychnov nad Kněžnou].
Kačírek A. 1993. Nové a zajímavé nálezy můr (Lepidoptera, Noctuidae) v Orlických horách a Podorlicku. <i>Panorama</i> , 1: 65-68.
Kačírek A. 1993. Poznámky k výskytu síťokřídlého hmyzu (Planipennia) a dlouhošjek (Raphidioptera) na území OH a Podorlicka. Zpráva. [Depon. in: Správa CHKO Orlické hory, Rychnov nad Kněžnou].
Kaplan Z. [ed.] 2005. Výsledky floristického kurzu ČBS v Kostelci nad Orlicí (4. - 10. července 2004). – Zprávy Čes. Bot. Společ., Příloha 2005/1: 1–76.
Kopecký K. 1978. Vliv osídlení na změny druhového složení společenstev potočních niv na severovýchodním svahu Orlických hor. – <i>Preslia</i> 50: 321-340.
Koval Š., et Zmrhalová M., 2010. Monitoring evropsky významného druhu <i>Buxbaumia viridis</i> (Moug. ex Lam. & DC.) Brid. ex Moug. & Nestl. v CHKO Orlické hory v roce 2010. [Depon. in: Správa CHKO Orlické hory, Rychnov nad Kněžnou].
Kovář I. 1994. Zpráva o výsledcích inventarizačního průzkumu čeledí Coccinellidae, Chrysomelidae a Asilidae v CHKO Orlické hory za r. 1994. Inventarizační zpráva. [Depon. in: Správa CHKO Orlické hory, Rychnov nad Kněžnou].
Králíček I., 2017. Analýza vývoje stanovištních a porostních poměrů lesních ekosystémů s dominantním bukem lesním ve vybraných rezervacích v CHKO Orlické hory. Disertační práce. [Depon. in: Správa CHKO Orlické hory, Rychnov nad Kněžnou].
Kubcová L. et Dolanský J. 2000. Seznam druhů pavouků nalezených v CHKO Orlické hory v roce 2000. Inventarizační zpráva. [Depon. in: Správa CHKO Orlické hory, Rychnov nad Kněžnou].
Kučera J. 2003. Výsledky floristického minikurzu v CHKO Orlické hory 2003 Zdobnice. Zpráva. [Depon. in: Správa CHKO Orlické hory, Rychnov nad Kněžnou, rezervační knihy jednotlivých MZCHU].
Kučera J., 2009. Floristický materiál z lesních luk v CHKO Orlické hory. – <i>Acta Mus. Richnov., sect. natur.</i> , 16 (1–2): 1–56.
Kůrka A. 1996. CHKO Orlické hory: arachnofauna rašelinišť. Inventarizační zpráva. [Depon. in: Správa CHKO Orlické hory, Rychnov nad Kněžnou].
Kůrka A. 1999. Remarkable faunistic records of four spider species (Araneae) from Bohemia and Moravia. <i>Časopis Národního muzea, Řada přírodovědná</i> , 168 (1-4): 133-134.
Likovský Z. 1998. Drabčící podčeledi Aleocharinae (Coleoptera, Staphylinidae) Orlických hor. <i>Acta Musei Richnoviensis, Sect. natur.</i> , 5 (2): 79-86.
Lemberk V. 1995. Hnízdní výskyt hýla rudého (<i>Carpodacus erythrinus</i>) ve východních Čechách v letech 1993-1994. <i>Panurus</i> , 6: 73-82.

Máca J. 1995. Comparison of old and recent collections of Drosophilidae in the surroundings of the Orlické hory Mts. <i>Diperologica bohemoslovaca</i> , 7: 119-122.
Macek J. 2003. Zpráva o výsledku faunisticko-inventarizačního průzkumu vybraných lokalit v CHKO Orlické hory, Hymenoptera (Symphyta). Inventarizační zpráva. [Depon. in: Správa CHKO Orlické hory, Rychnov nad Kněžnou].
Macek J. 2004. Zpráva o výsledku faunisticko-inventarizačního průzkumu vybraných lokalit v CHKO Orlické hory, Hymenoptera (Symphyta). Inventarizační zpráva. [Depon. in: Správa CHKO Orlické hory, Rychnov nad Kněžnou].
Málková J. (1996): Inventarizační průzkumy evidovaných i navržených botanických lokalit v katastrálních územích Velká Zdobnice, Kačerov, Souvlastní, Nebeská Rybná, Kunčina Ves, Malý a Velký Uhřínov a Jedlová v Orlických horách. – p. 59, Ms. [Depon in: Správa CHKO Orlické hory, Rychnov nad Kněžnou].
Martinek V. 1973. Nálezy zajímavějších druhů dvoukřídlých (Diptera) v okolí Dobrušky a v pásmu Orlických hor. <i>Orlické hory a Podorlicko</i> , 5: 32-58.
Martinek V. 1991. Přemnožení ploskohřbetky severské (<i>Cephalcia arvensis</i> Pans.) (Hym., Pamphiliidae) ve východních Čechách. <i>Lesnictví</i> , 37 (7): 541-568.
Martinek V. 1992. Nový škůdce smrku, ploskohřbetka Černá [<i>Cephalcia falleni</i> (Dalm.)] (Hym., Pamphiliidae), v Orlických horách. <i>Lesnictví – Forestry</i> , 38 (3-4): 205-220.
Martinek V. et Mocek B. 1995. Druhy některých čeledí dvoukřídlých (Diptera, Acalyptrata) v entomologické sbírce Muzea východních Čech v Hradci Králové. <i>Acta Musei Reginaehradecensis S. A.</i> , 24: 21-60.
Mazánek L. 1997. Zpráva o předběžném průzkumu fauny vybraných čeledí dvoukřídlých (Diptera) na území CHKO Orlické hory. Inventarizační zpráva. [Depon. in: Správa CHKO Orlické hory, Rychnov nad Kněžnou].
Mazánek L. 1998. Zpráva o průzkumu fauny pestřenkovitých (Syrphidae, Diptera) na území CHKO Orlické hory. Inventarizační zpráva. [Depon. in: Správa CHKO Orlické hory, Rychnov nad Kněžnou].
Mikát M. 2009. Výsledky exkurze na lokalitu Nebeská Rybná, CHKO Orlické hory, ze dne 10. 8. 2009 – Lepidoptera. Zpráva. [Depon. in: Správa CHKO Orlické hory, Rychnov nad Kněžnou].
Mikátová B. et Hájek J. 1997. Vyhodnocení při managementové činnosti při tvorbě nových vodních tůň pro rozmnožování obojživelníků (PP Velká louka, PR Kačerov). [Depon. in: Správa CHKO Orlické hory, Rychnov nad Kněžnou].
Mocek J. et Hájek J. 2004. Vliv revitalizačních opatření na biodiverzitu a migraci ryb na přítocích Divoké Orlice. Mezinárodní ichtyologická konference Vodňany 2004. Zpráva. [Depon. in: Správa CHKO Orlické hory, Rychnov nad Kněžnou].
Mruzíková Z., 2020. Kriticky ohrožené druhy v květeně CHKO Orlické hory. – <i>Acta Mus. Reginaehradec.</i> , ser. A: sci. natur., 38: 49–53.
Myšková Z. 2009. Prameništění vegetace Orlických hor a sezónní dynamika jejího mechového patra. [magisterská práce].

Olejníček J. 1997. Diptera: Dolichopodidae. Zpráva. [Depon. in: Správa CHKO Orlické hory, Rychnov nad Kněžnou].
Pavel V. 2005. Inventarizační ornitologický průzkum na lokalitách: Panský vrch – lokalita soustavy NATURA 2000, Polom - lokalita navržená na vyhlášení PR. Zpráva. [Depon. in: Správa CHKO Orlické hory, Rychnov nad Kněžnou].
Pavel V. 2004. The impact of grazing animals on nesting success of grassland passerines in farmland and natural habitats: a field experiment. <i>Folia Zoologica</i> 53 (2): 171-178.
Plášek V., Kučera J., Musil Z., Číhal L. et Štechová T., 2012. Mechorosty zaznamenané v průběhu 19. jarního bryologicko-lichenologického setkání v Orlických horách. – <i>Bryonora</i> 50: 34-39.
Podrázký V., 1993. Krátkodobé účinky vápnění v extrémních imisně ekologických podmínkách Orlických hor. - <i>Lesnictví</i> 39 (3/4): 97-105.
Pohunek J. et Pokorný R., 2010. Říčky (Alma) a Čertův Důl (Srážný) – dvě opomíjené lokality historické těžby v Orlických horách. – <i>Acta Mus. Richnov., sect. Natur.</i> 17(1): 1-9.
Pokorný R. (2008): Historie hornictví na Rychnovsku II. - <i>Acta musei richnoviensis, sect. natur.</i> 8, 4, s. 85-146.
Pokorný R., Zemánková T., Lorenc M. W. et al. (2013): Caves in the Orlické hory and Góry Bystrzyckie Mountains. Ústí nad Labem: Univerzita J. E. Purkyně, Fakulta životního prostředí. 135 s.
Procházka F., 1966. Příspěvek ke květeně severovýchodních Čech I. – <i>Acta Mus. Reginaehradec., ser. A: sci. natur.</i> , 7: 43–66.
Procházka F., 1970. Chráněné druhy rostlin ve sbírkách Východočeského muzea v Pardubicích. <i>Pr. a stud., Pardubice.</i> 2: 53–79.
Procházka F., 1972. Květena rašelinišť v hřebenové části Orlických hor. – <i>Ochrana přírody, Praha</i> , 26: 190–192.
Roček Z. et al.: <i>Příroda Orlických hor a Podorlicka.</i> – SZN, Praha.
Procházka F., 1981. Příspěvek ke květeně severovýchodních Čech II. – <i>Acta Mus. Reginaehradec., ser. A: sci. natur.</i> , 16: 125–153.
Procházka F., 1966. Nová botanická zajímavá lokalita v Orlických horách. – <i>Listy Orlického muzea, Choceň</i> , 1: 183–186.
Procházka F. et al., 1967. Floristický materiál ke květeně severozápadní části Orlických hor a těsně přilehlému území Podorlicí. <i>Práce musea Hradec Králové</i> 8: 27-56.
Procházka F. (1972): Květena rašelinišť v hřebenové části Orlických hor. – <i>Ochrana přírody, Praha</i> , 26: 190–192.
Pulchart M., 1946. Obrazy z Orlických hor. – <i>Krása našeho domova</i> , 37: 152-156, 173-178, 192-195.
Režný K. (1979): Skální útvary v Orlických horách a Podorlicku. – <i>Okresní muzeum Orlických hor, Rychnov nad Kněžnou.</i>
Roháček J. 1985. Nové nebo zajímavé nálezy dvoukřídlých skupiny Acalyptrata (Diptera: Strongyloptalmiidae, Megamerinidae, Chamaemyiidae, Trixoscelididae, Chyromyidae, Anthomyzidae, Asteidae, Milichiidae, Carnidae) z Československa. <i>Časopis Slezského Muzea v Opavě</i> , 34:193-201.

Rohlena J., 1922-1931. Příspěvky k floristickému průzkumu Čech I. – IX. – Čas. Nár. Mus., Praha, sect. natur.
Rotter M. 1995. Motýli Orlických hor a Podorlicka. IV. Vč. Sb. Přír. - Pr. a Stud., 3: 65-80.
Rotter M. 1996. Motýli Orlických hor a Podorlicka. V. Vč. Sb. Přír. - Pr. a Stud., 4: 85-96.
Rotter M. et 1984. Motýli Orlických hor. I. Pr. a Stud. – Přír., 15: 101-116.
Rotter M. et Kačírek A. 1988. Noctuidae (Lepidoptera) Orlických hor a Podorlicka. Acta Musei Reginaehradecensis S. A., 21: 69-75.
Rotter M. et Kačírek A. 1993. Motýli Orlických hor a Podorlicka. III. Vč. Sb. Přír. - Pr. a Stud., 1: 34-48.
Roubal A., 1987. Materiály ke květeně střední části Orlických hor. – Zpr. Čs Bot. Společ., 22: 17–37.
Rybář P. et Sklenář J. 1977 Ptáci (Aves) navrženého chráněného území Bedřichovka. Inventarizační zpráva. Inventarizační zpráva. [Depon. in: Správa CHKO Orlické hory, Rychnov nad Kněžnou].
Rybničková E. 1966. Pollen-analytical reconstruction of vegetation in the upper regions of the Orlické hory mountains, Czechoslovakia. Folia Geobot. Phytotax. 1/1: 289-310.
Samková V., 2006. Mykologický průzkum v CHKO Orlické hory. – Panorama, SEN, Dobré, 2006/14: 85 – 88.
Sivec I. 2002. Pošvatky (Plecoptera) CHKO Orlické hory. Inventarizační zpráva. [Depon. in: Správa CHKO Orlické hory, Rychnov nad Kněžnou].
Smoczyk M. et Čejková A., 2013. Rozšíření <i>Carex buekii</i> Wimm. na horním toku Divoké Orlice. – Acta Mus. Richnov., sect. Natur. 20(1-2): 7-18.
Šebesta D., 2000. Porovnání geomorfologických poměrů povodí Zdobnice a Bělé. – Východočeský sborník přírodovědný – Práce a studie 8: 3-29.
Štechová T., Manukjanová A., et Čejková A., 2011. Bryoflóra tří rašelinných luk v Orlických horách. Bryonora 47: 52-56.
Šifner F. 2005. Předběžný výčet druhů čeledi Scathophagidae (Diptera) na území CHKO Orlické hory. Inventarizační zpráva. [Depon. in: Správa CHKO Orlické hory, Rychnov nad Kněžnou].
Vacek S. 1994. Dynamika poškození smrkových a bukových porostů v CHKO Orlické hory. II. Vegetační změny. Příroda 1: 165-175.
Vacek S., et Balcar V., 1998. Ekologie a zdravotní stav březových porostů Orlických horách. Panorama 6: 59-64.
Vacek S. et Lepš. J. 1991. Analýza vegetačních změn v bukových porostech Orlických hor. – Lesnictví 37(12):993-1007.
Vacek S. et Podrázský V. 1992. Obnova a stabilizace zvláště chráněných území NPR Bukačka, PR Pod Vrchmezím, PR Komáří vrch, PR Černý důl. [Depon. in: Správa CHKO Orlické hory, Rychnov nad Kněžnou].
Vacek S. et Podrázský V. 1993. Imisně ekologické poměry, zdravotní stav a obnova lesních ekosystémů v Orlických horách. Panorama 1: 33-64.
Vacek S. et Podrázský V. 1996. Dynamika poškození smrkových a bukových porostů v CHKO Orlické hory, IV. Stav půd v přírodních rezervacích. Příroda 5: 125-138.

Vacek S. et Podrázský V. 1996. Dynamika poškození smrkových a bukových porostů v CHKO Orlické hory, V. Stav výživy lesních dřevin v přírodních rezervacích makroelementy. Příroda 5: 139-146.
Vacek S. et Podrázský V. 1997. Dynamika poškození smrkových a bukových porostů v CHKO Orlické hory, VI. Meliorační opatření. Příroda 10: 143-152.
Vacek S., Podrázský V., et Mareš V., 1994. Dynamika poškození smrkových a bukových porostů v CHKO Orlické hory. I. Změny ve stromovém patře. Příroda 1: 153-164.
Vacek S., Podrázský V., et Mareš V., 1994. Dynamika poškození smrkových a bukových porostů v CHKO Orlické hory. III. Trendy půdního vývoje. Příroda 1: 177-183.
Vacek S., Podrázský V., et Souček J. 1999. Dynamika poškození smrkových a bukových porostů v CHKO Orlické hory, VIII. Příroda 14: 145-167.
Valdas S., 2009. Příspěvek k poznání našich podzemních hub – I. část: Ascomycota. – Mykol. Listy, Praha, 2009/108: 1-13.
Vítek J. (1975): Kryogenní tvary v Orlických horách. - Sborn. Čs. Společ. Zeměp., Praha., 80: 184-192.
Vítek J. (1978): Pseudokrasové tvary v Orlických horách. Pr. a Stud. Přír. 10: 7-12.
Vítek J. (1996): Geomorfologie vrchu Maruša v Orlických horách. Orlické hory a Podorlicko 1996/8.
Vodák V., 1920. Houby chorošovitě (Polyporaceae) v okolí Dobrušky. – Časopis Čs. Houbařů, Praha, 1: 343-346.
Volf Z. 1994. Potáplice Severní zjištěna v Orlických horách. Panorama, 2: 80-81.
Volf Z. 2007. Ornitologické záznamy Bartošovice v Orl. Horách. Zpráva. [Depon. in: Správa CHKO Orlické hory, Rychnov nad Kněžnou].
Zatloukalová H. (1984): Floristický výzkum lesních louček na polesí Deštné v Orlických horách. – p. 160, Dipl. pr., Ms. [Depon in: Správa CHKO Orlické hory, Rychnov nad Kněžnou].
Zeman V. 1972. Příspěvek k poznání čmeláků (Hym. Apidae, Bombinae) v severovýchodních Čechách. Acta Musei Reginaehradecensis S. A., 13: 117-122.
Zeman V. 1981. Příspěvek k poznání pačmeláků - <i>Psithyrus</i> Lepeletier 1832 (Hymenoptera: Apidae, Bombinae) severovýchodních Čech. Acta Musei Reginaehradecensis S. A., 16: 213-217.
Žid T., et Čermák P., 2007 Health condition of spruce stands in the Orlické hory Mts. in relation to climatic, anthropogenic and stand factors. Journal of forest science 53(1): 1–12.